

Skýrsla Fjármála- og áhættustýringarsviðs

Við framlagningu ársreiknings Reykjavíkurborgar 2020

Lagt fram í borgarráði
29. apríl 2021

Borgarráð

Ársreikningur Reykjavíkurborgar 2020 samanstendur af samstæðuuppgjöri, A- og B-hluta, og uppgjöri A-hluta sem samanstendur af Aðalsjóði og Eignasjóði. Rekstur innan A-hluta er að hluta eða öllu leyti fjármagnaður með skatttekjum. Leiga fasteigna, gatna, áhalda, tækja og búnaðar er reiknuð í samræmi við reglur og leiðbeiningar um reikningskil sveitarfélaga, þar sem eignir eru eignfærðar hjá Eignasjóði og leigðar til Aðalsjóðs. Til B-hluta teljast eftirtalin fyrirtæki og rekstrareiningar sem eru að minnsta kosti í helmingseigu borgarinnar: Faxaflóahafnir sf., Félagsbústaðir hf., Íþrótt- og sýningahöllin hf., Malbikunarstöðin Höfði hf., Orkuveita Reykjavíkur, Slökkvilið höfuðborgarsvæðisins bs., Sorpa bs., Strætó bs og Þjóðarleikvangur ehf. auk Aflvaka hf. Enginn rekstur er hjá Aflvaka hf. Rekstur Slökkviliðs, Strætó og Þjóðarleikvangs er að mestu fjármagnaður með framlögum eignaraðila og eru framlögin gjaldfærð hjá Aðalsjóði. Hluti af tekjum Íþrótt- og sýningahallarinnar og Sorpu koma frá Aðalsjóði. Að öðru leyti eru fyrirtæki B-hluta rekin á grundvelli almennra þjónustutekna.

Rekstrarniðurstaða samstæðu Reykjavíkurborgar, A- og B-hluta, var neikvæð um 2.778 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir að rekstur samstæðunnar yrði jákvæður um 11.879 m.kr. sem var 14.657 m.kr. eða 123% undir áætlun. Afkoma samstæðunnar var 13.977 m.kr. lægri árið 2020 heldur en hún var árið 2019.

Rekstrarniðurstaða A-hluta var neikvæð um 5.843 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir að hún yrði jákvæð um 1.517 m.kr. Niðurstaðan var því 7.360 m.kr. verri en gert var ráð fyrir. Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði var neikvæð um 5.940 m.kr. en áætlun gerði ráð fyrir jákvæðri niðurstöðu um 2.018 m.kr. Niðurstaðan fyrir fjármagnsliði var því 7.958 m.kr. eða 394% verri en áætlun gerði ráð fyrir.

Rekstrarniðurstaða Aðalsjóðs var neikvæð 9.834 m.kr. fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að niðurstaðan yrði neikvæð um 6.366 m.kr. og var niðurstaðan því um 3.467 m.kr. lakari en áætlað var.

Rekstrarniðurstaða Eignasjóðs var jákvæð um 3.991 m.kr. en fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að niðurstaðan yrði jákvæð um 7.883 m.kr. og niðurstaðan því 3.893 m.kr. lakari en áætlað var.

Helstu breytingar: Stjórnkerfisbreytingar tóku gildi þann 1. júní 2019 en áhrifa þeirra gætir nú í ársreikningi ársins 2020. Stofnuð voru þrjú ný kjarnasvið; fjármála- og áhættustýringarsvið, mannauðs- og starfsþróunarsvið og þjónustu- og nýsköpunarsvið. Samhliða var skrifstofa eigna og atvinnuþróunar lögð niður og starfsemi hennar flutt til fjármála- og áhættustýringarsviðs, til umhverfis- og skipulagssviðs og skrifstofu borgarstjóra og borgarritara.

Skýrsla Fjármálaskrifstofu til borgarráðs við framlagningu ársreiknings Reykjavíkurborgar 2020 er unnin með svipuðum hætti og fyrri skýrslur með ársreikningum og árshlutareikningum með áherslu á myndræna framsetningu. Tilgangurinn með skýrslunni er að gefa borgarráði glögga mynd af meginniðurstöðum uppgjörsins vegna stefnumótunar og eftirlitshlutverks borgarfulltrúa. Með skýrslunni fylgja greinargerðir um Aðalsjóð, fagsvið og Eignasjóð og um B-hluta fyrirtæki.

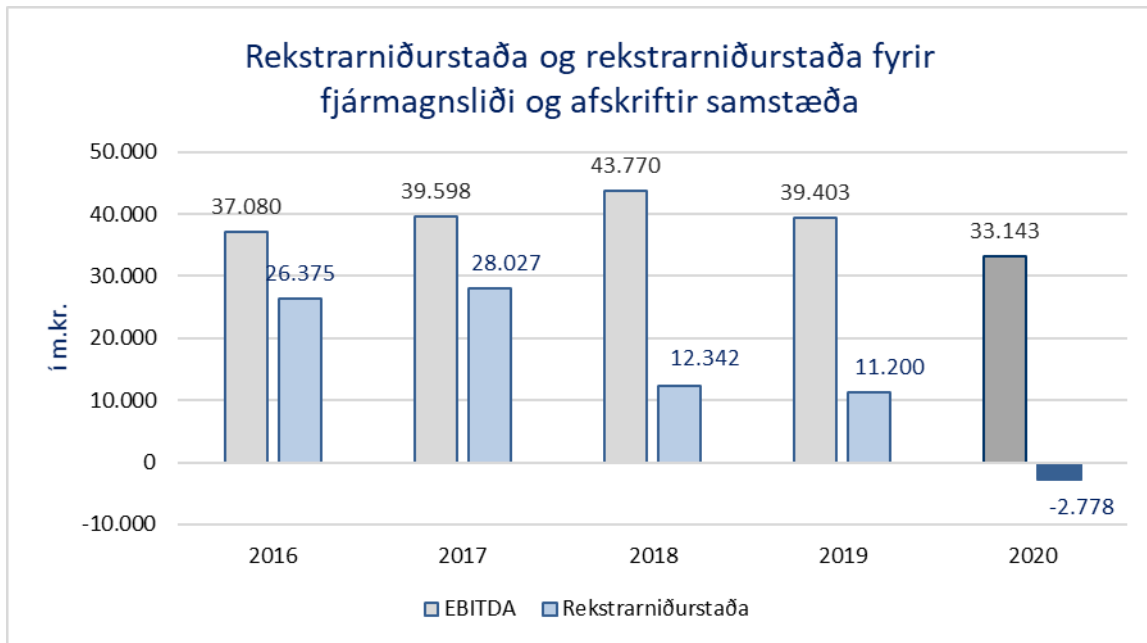
Halldóra Káradóttir,
sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs

Efnisyfirlit

1.	Samstæða (Samantekinn reikningur)	3
1.1.	Rekstur samstæðu	3
1.2.	Efnahagur samstæðu	6
1.3.	Sjóðstreymi samstæðu	7
1.4.	Fjármálareglur sveitarfélaga	8
2.	A-hluti	13
2.1.	Rekstur A-hluta	13
2.2.	Efnahagur A-hluta	17
2.3.	Sjóðstreymi A-hluta	20
2.4.	Fjármagnsliður A-hluta	23
2.4.1.	Skulda- og áhættustýring	26
2.4.2.	Aðgerðir fjármála- og áhættustýringarsviðs til að bæta fjárstýringu A-hluta	27
2.5.	Skattspor A-hluta	28
	Viðauki 1: Skilgreiningar á hugtökum og kennitölur	29
	Viðauki 2: Lánveitendur A-hluta og samstæðu	33
	Viðauki 3: Fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið	34
	Viðauki 4: Jöfnunarsjóður, sundurliðun á greiðslum	35

1. Samstæða (Samantekinn reikningur)

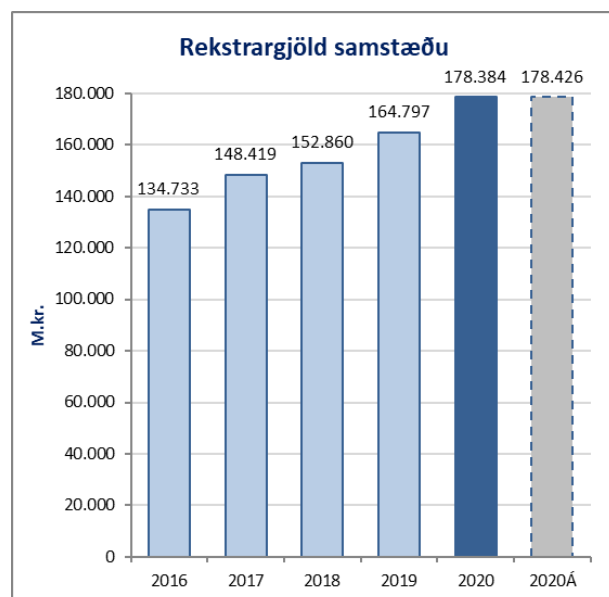
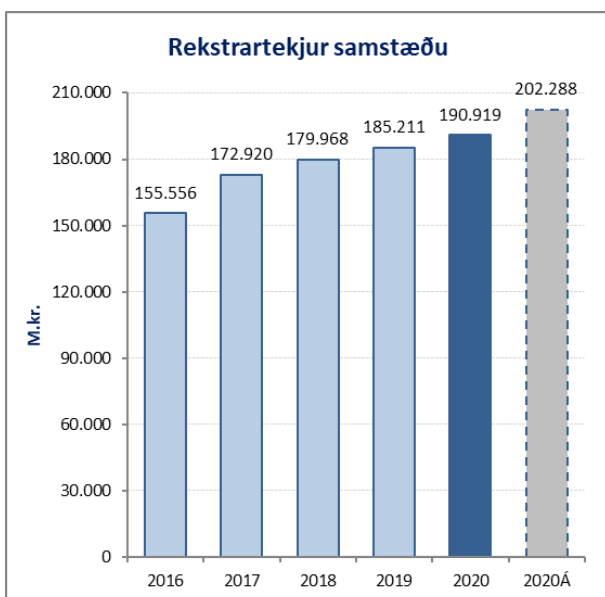
1.1. Rekstur samstæðu

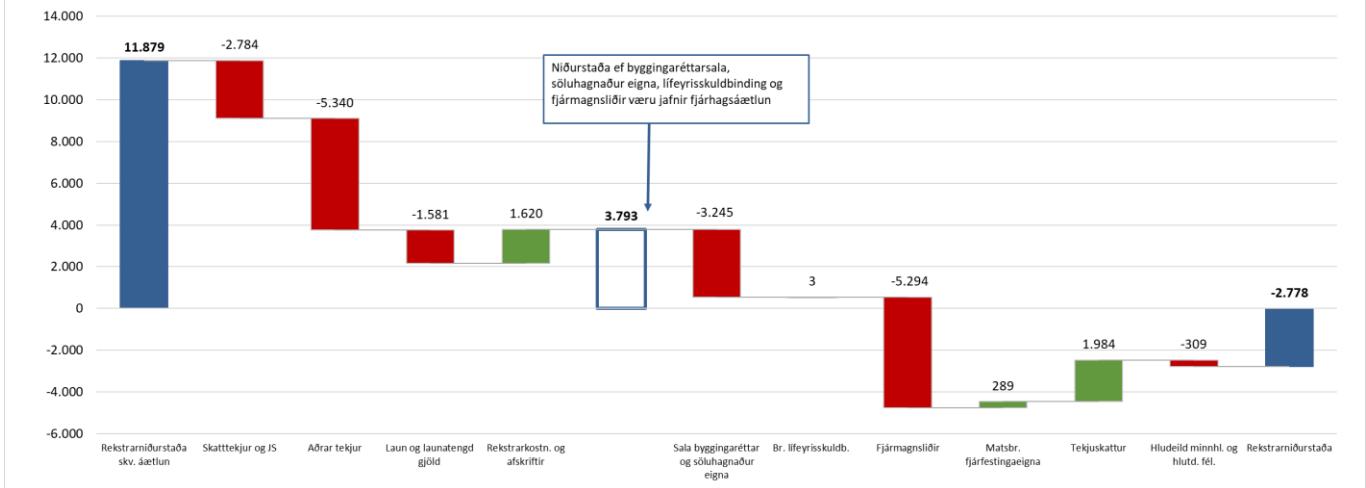
Rekstrarniðurstaða samstæðu var neikvæð um 2,8 ma.kr. sem var 14,7 ma.kr. verri niðurstaða en áætlað var.

Grunnrekstur samstæðunnar, þ.e. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og afskriftir, skilaði 33,1 ma.kr. í afgang sem var um 10,1 ma.kr. undir áætlun og 6,3 ma.kr. lægri niðurstöðu en árið 2019. Hröð kólnun í hagkerfinu á fyrri hluta ársins og lokanir vegna kórónuveirufaraldursins hafa leitt til að sá vöxtur tekna sem gert var ráð fyrir í fjárhagsáætlun hefur ekki skilað sér hvort heldur litið er til útsvarstekna eða annarra tekna.

Tekjur ársins voru 11,4 ma.kr. undir áætlun eða 5,6% en tekjurnar voru 5,7 ma.kr. eða 3% hærri en á árinu 2019. **Rekstrargjöld** að meðtöldum afskriftum voru 41 m.kr. innan fjárheimilda en rekstrargjöldin jukust um 13,6 ma.kr. milli ára. Krónan veiktist um 11% á árinu sem leiddi til 4,6 ma.kr. gjaldfærslu vegna gengismunar.

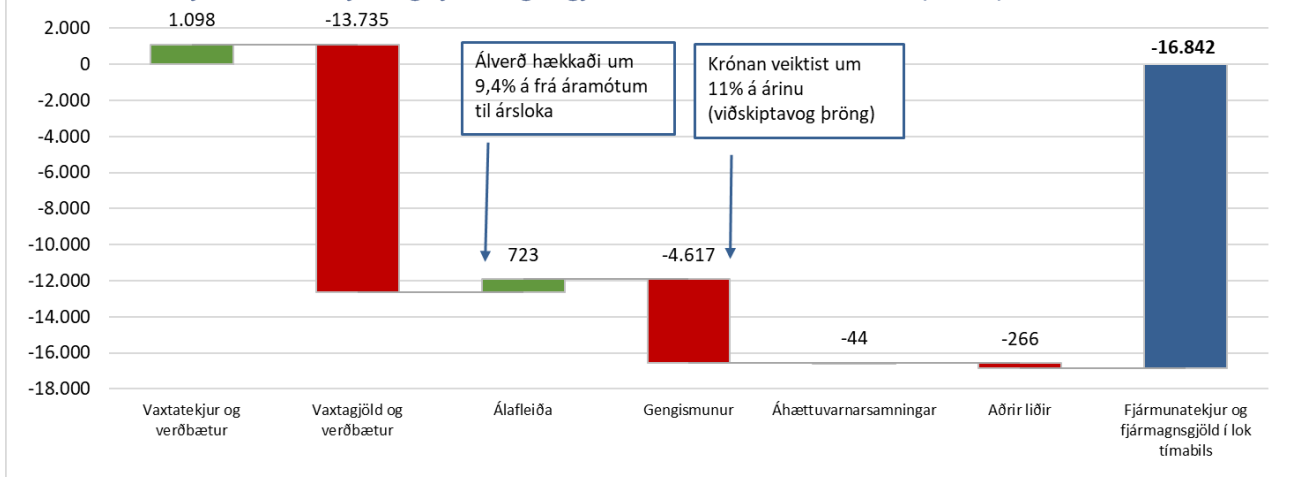

Rekstrarniðurstaða samstæðu árið 2020 og frávik frá áætlun með viðaukum (m.kr.)

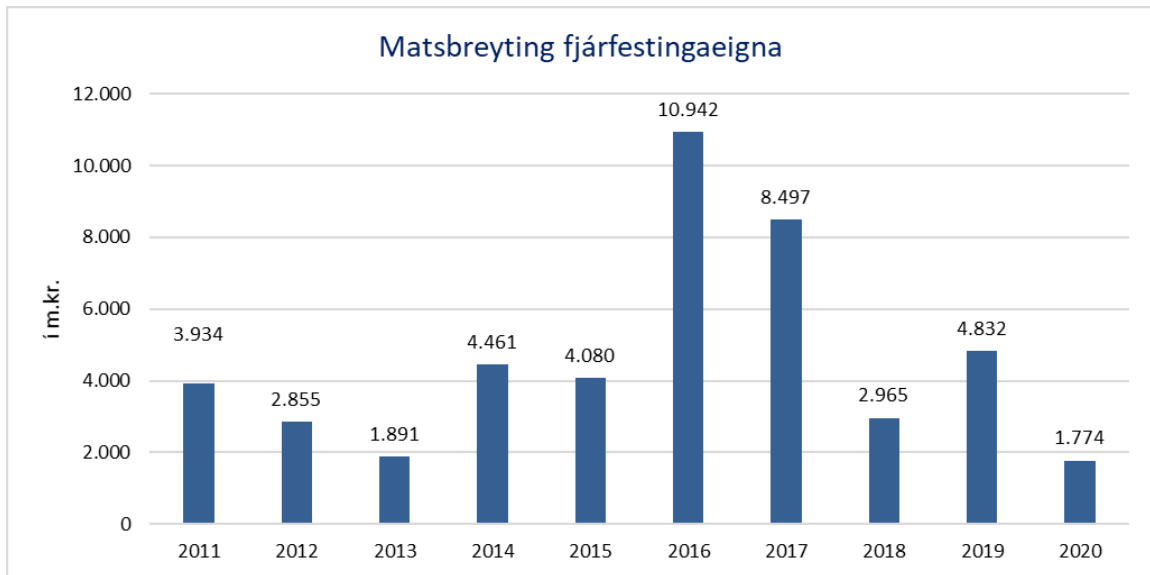

Skatttekjur og framlög úr Jöfnunarsjóði voru 2,8 ma.kr. undir áætlun, þar af var staðgreiðsla útsvars 2,6 ma.kr. lægri en áætlun gerði ráð fyrir eða 2,9%. Fjöldi starfandi í Reykjavík fækkaði verulega á síðasta ári vegna kórónuveirufaraldursins. Hefur þeim núna fækkað í síðustu 7 ársfjórðungum miðað við sama ársfjórðung fyrri árs. Meðalfjöldi unninna vinnustunda á höfuðborgarsvæðinu árið 2020 lækkaði einnig vegna faraldursins og var tæpar 37 stundir á viku en var að meðaltali 38,8 stundir síðustu 5 ár á undan. Nýjustu tölur fyrir fjórða ársfjórðung 2020 sýna 7,1% fækkun á fjölda starfandi miðað við sama ársfjórðung 2019. **Aðrar tekjur** voru 5,3 ma.kr. undir áætlun en heimsfaraldurinn vegna Covid-19 hafði töluverð áhrif á tekjur nokkurra dótturfélaga. Tekjur Strætó voru 1,1 ma.kr. undir áætlun meðal annars þar sem farþegafjöldi var 8,9 milljónir en áætlun gerði ráð fyrir 12,6 milljónum farþega. Tekjur hjá Faxaflóahöfnum voru 764 m.kr. undir áætlun sem einkum má rekja til lægri tekna af vöru- og skipagjöldum. **Sala byggingarréttar** að meðtöldum söluhagnaði eigna var 3,2 ma.kr. undir áætlun. **Laun og launatengd gjöld** voru 1,6 ma.kr. yfir áætlun og **annar rekstrarkostnaður** var 1,6 ma.kr. innan fjárheimilda. **Matsbreytingar fjárfestingaeigna** Félagsbústaða voru 289 m.kr. hærri en áætlað hafði verið. **Tekjuskattur** reyndist 63 m.kr. tekjufærsla en áætlun gerði ráð fyrir um 2 ma.kr. gjaldfærslu sem skýrist að mestu af minni hagnaði hjá OR en áætlun gerði ráð fyrir.

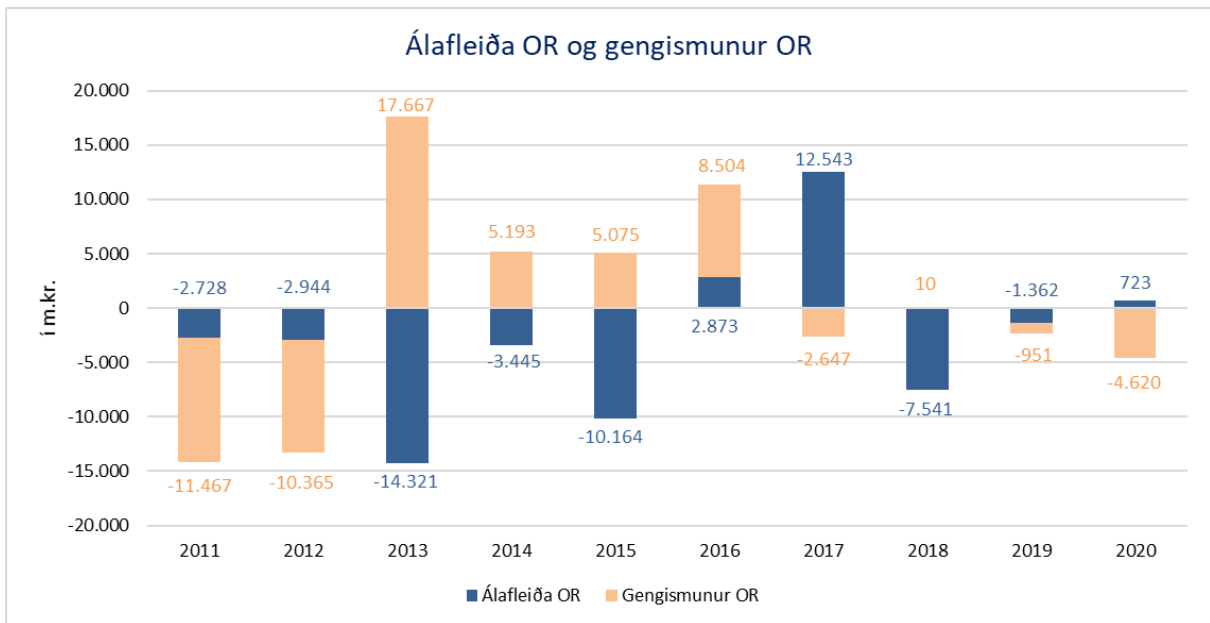
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld samstæðu árið 2020 (m.kr.)

Fjármagnsliðurinn var neikvæður um 16,8 ma.kr., þar af námu vaxtagjöld og verðbætur 13,7 ma.kr. og neikvæður gengismunur nam 4,6 ma.kr. Álverð hækkaði um 9,4% á árinu sem leiddi til 723 m.kr. hækkunar á innbyggðri álafleiðu í raforkusölusamningum. Í áætlun var gert ráð fyrir að fjármagnsliðir yrðu neikvæðir um 11,5 ma.kr.

Matsbreyting fjárfestingareigna, sem er verðbreyting á þeim fasteignum Félagsbústaða sem ætlaðar eru til útleigu, er liður sem fylgir fasteignamati og getur sveiflast mikið eins og meðfylgjandi mynd sýnir. Matsbreytingar fjárfestingaeigna Félagsbústaða á árinu 2020 námu 1.774 m.kr. sem endurspeglar hækkun fasteignamats á tímabilinu febrúar 2019 til febrúar 2020 umfram vísitöluhækkun febrúar 2019 til áramóta 2019 og hækkun vísitölu frá febrúar 2020 og til áramóta 2020.

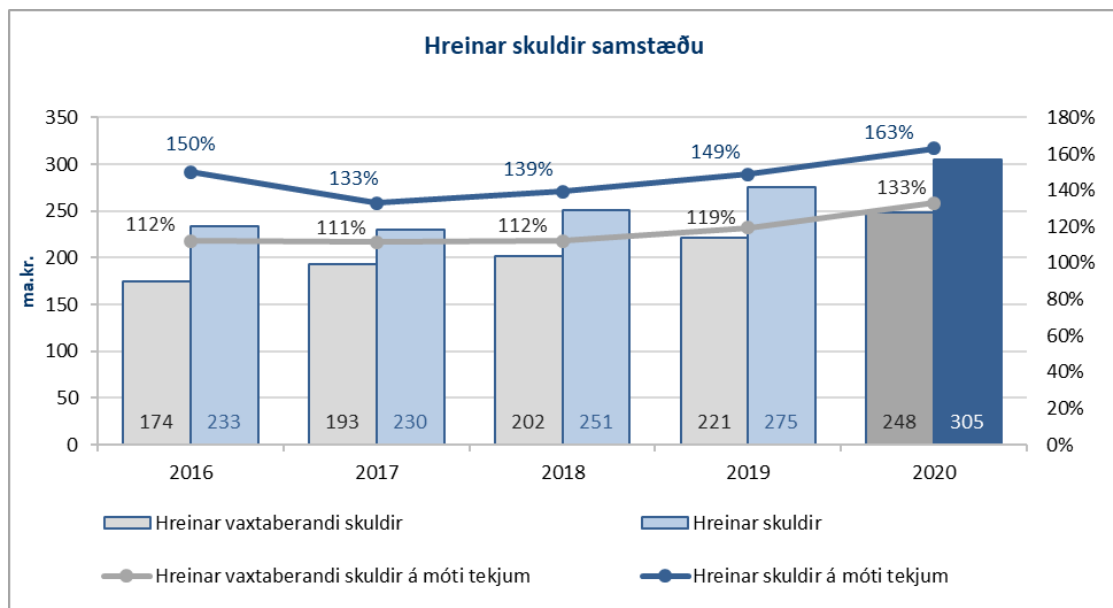

Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða í raforkusölusamningum (álafleiðan) og gengismunur hjá OR hafa jafnan mikil áhrif á fjármagnslið samstæðunnar eins og myndin hér að ofan sýnir. Í ár nam gjaldfærsla vegna þeirra í samstæðunni um 3,9 ma.kr.

1.2. Efnahagur samstæðu

Efnahagur samstæðu (m.kr.)	31.12.2020	31.12.2019	Breyting	%
Fasteignir og lóðir	156.162	151.199	4.963	3,3%
Veitukerfi	327.723	319.445	8.278	2,6%
Fjárfestingaeignir	99.050	92.103	6.947	7,5%
Götur	25.445	20.793	4.652	22,4%
Aðrir fastafjármunir	22.758	20.818	1.940	9,3%
Langtímakröfur	20.318	18.087	2.231	12,3%
Fyrirframgreiddur kostnaður Lsj. Brú	10.048	10.467	-418	-4,0%
Veltufjármunir án handb.fjár	42.165	34.056	8.109	23,8%
Handbært fé	26.761	21.947	4.815	21,9%
Eignir samtals	730.431	688.915	41.516	6,0%
Eigið fé	344.588	344.057	531	0,2%
Lífeyrisskuldbinding (langtíma)	37.593	37.035	558	1,5%
Næsta árs afborganir lífeyrisskulda	2.283	2.493	-210	-8,4%
Aðrar skuldbindingar	17.154	16.214	940	5,8%
Langtímalán	258.341	225.009	33.332	14,8%
Leiguskuldir	11.893	11.626	267	2,3%
Næsta árs afborganir langtímalána og leiguskulda	20.699	17.535	3.164	18,0%
Aðrar langtímaskuldir	5.480	5.921	-441	-7,4%
Fyrirfram innborganir	656	540	116	21,6%
Skammtímaskuldir án næsta árs afb. og fyrirfram innb.	31.744	28.485	3.258	11,4%
Skuldir og skuldbindingar samtals	385.842	344.858	40.985	11,9%
Skuldir og eigið fé samtals	730.431	688.915	41.516	6,0%

Hækkun eigin fjár skýrist aðallega af þýðingar mun vegna eigna OR sem gerðar eru upp í erlendum gjaldmiðlum og nam 2,3 ma.kr.

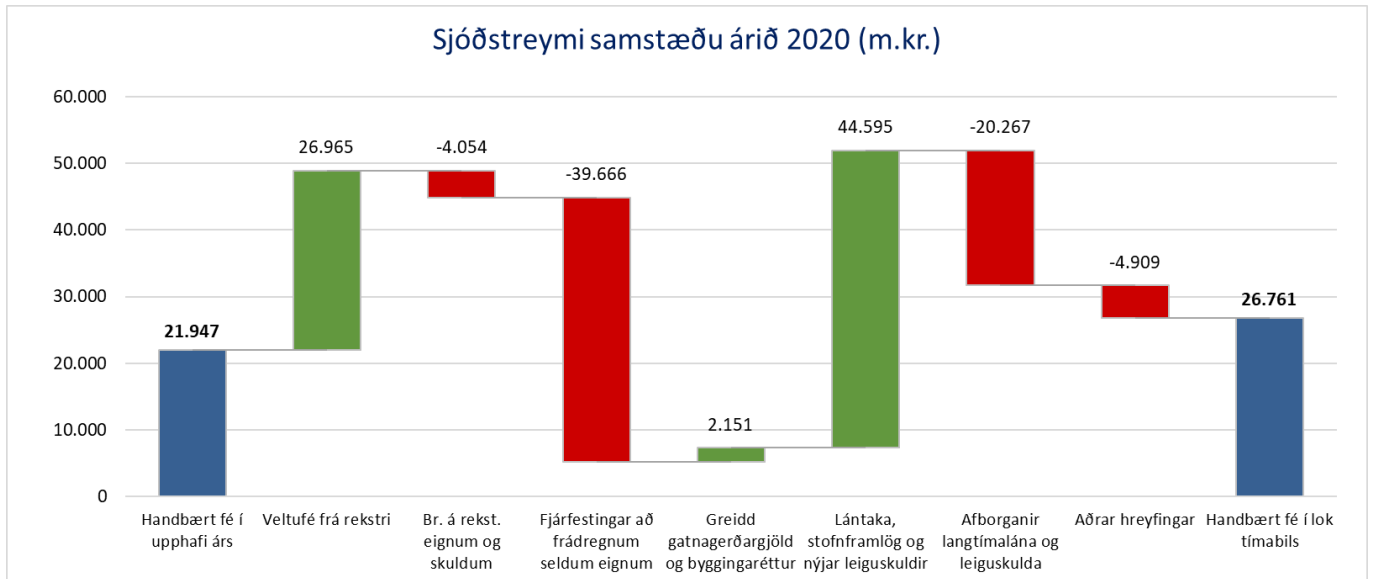
Hreinar skuldir eru skilgreindar sem allar skuldir og skuldbindingar að fráðregnum langtímakröfum á eigin fyrirtæki, fyrirframgreiddum kostnaði (langtíma), öðrum langtímakröfum og veltufjármunum.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnstæðum ásamt handbæru fé.

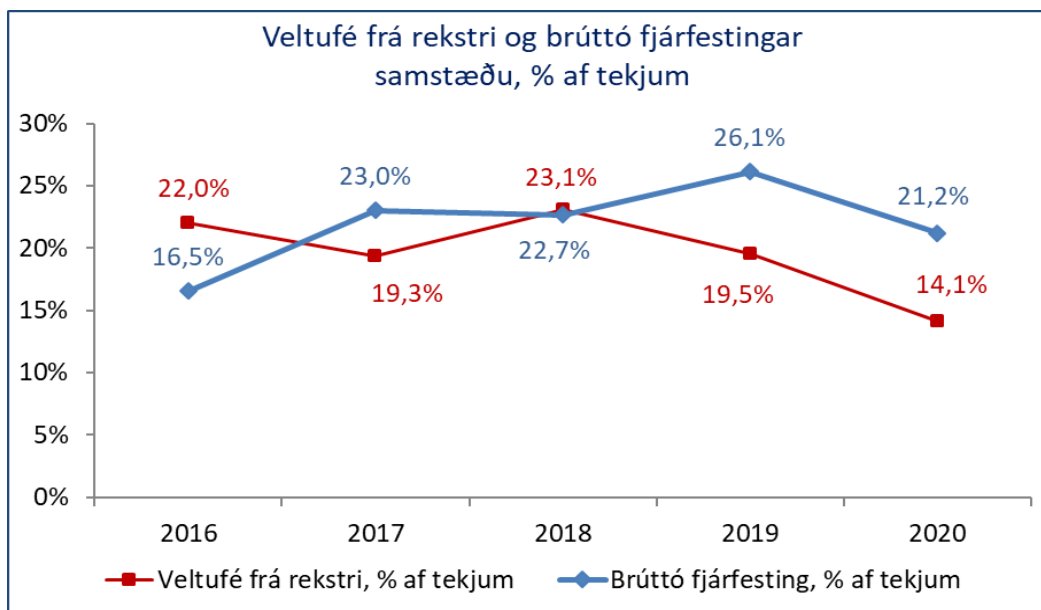
Meðal langtímakrafna er fyrirframgreiddur kostnaður vegna uppgjörsins við Brú lífeyrissjóð á árinu 2017 sem kemur ekki til lækkunar vaxtaberandi skulda þar sem þessar kröfur bera ekki vexti en þær nema 10 ma.kr. Ennfremur er um að ræða kröfur vegna sölu á byggingarrétti samtals 1,7 ma.kr. að frádreginni niðurfærslu þeirra sem ekki bera vexti.

Hreinar skuldir aukast um 30 ma.kr, þar af er aukning skulda og skuldbindinga OR um 18,5 ma.kr, þar af hækkuðu langtímaskuldir um 13,0 ma.kr. og eru áhrif gengis og verðbólgu megin skýring en eignir hækka einnig vegna áhrifa gengis. Hjá Félagsbústöðum var aukningin 5,4 ma.kr sem rekja má til fjárfestinga í fjárfestingaeignum. Aukning skulda og skuldbindinga A-hluta nam um 10 ma.kr, þar af 8,4 ma.kr. vegna langtímaskulda.

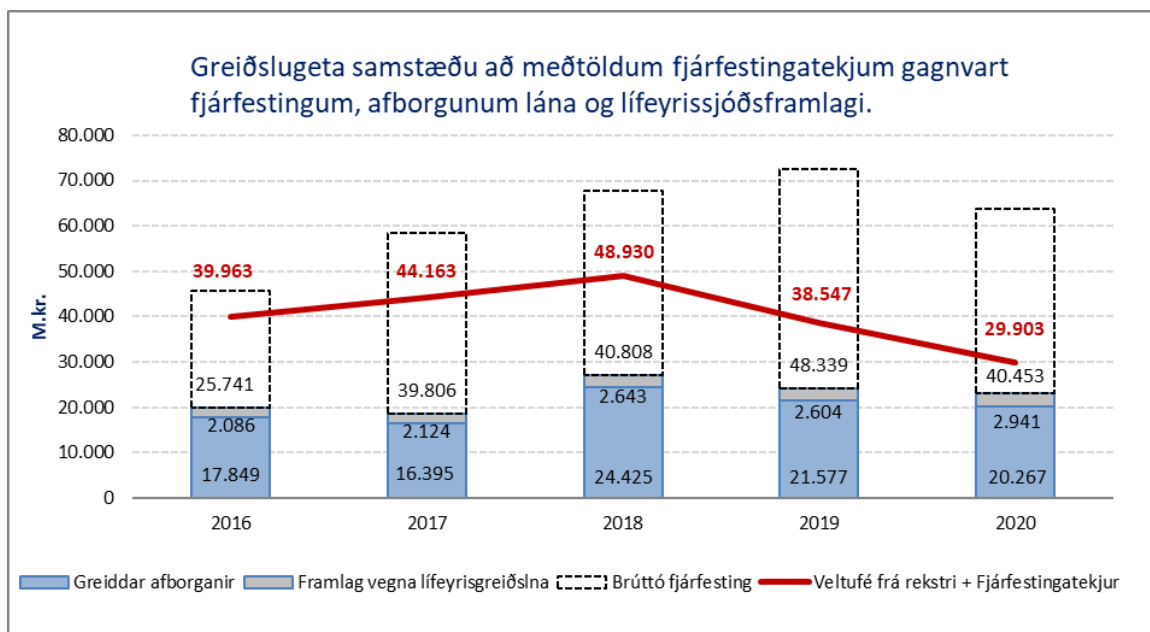
1.3. Sjóðstreymi samstæðu

Handbært fé hækkaði á árinu um 4,8 ma.kr. Fjárfestingar að frádregnum greiddum gatnagerðargjöldum og seldum byggingarrétti námu 37,5 ma.kr. Lántaka, ný stofnframlög og nýjar leiguskuldir námu 44,6 ma.kr. á árinu og afborganir lána og leiguskulda námu 20,3 ma.kr.

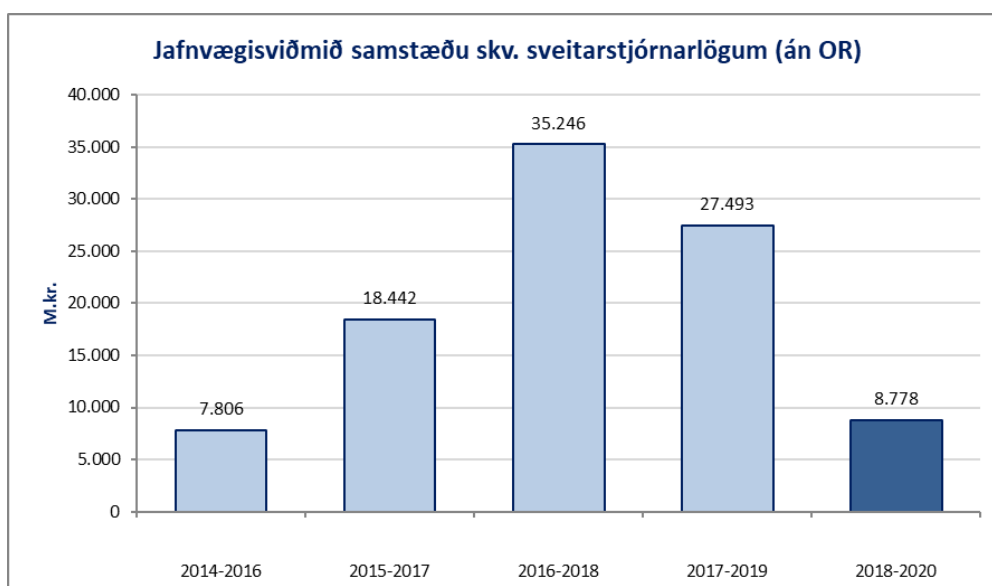
Veltufé frá rekstri gefur vísbandingu um hversu hátt hlutfall af rekstrartekjum er til ráðstöfunar fyrir afborganir skulda og skuldbindinga og til fjárfestinga. Því hærra sem þetta hlutfall er því meiri er geta fyrirtækis til vaxtar og viðhalds eigna. Miklar greiðsluskuldbindingar og fjárfestingarþörf samstæðunnar kalla á hátt hlutfall veltufjár frá rekstri af tekjum.

Greiðslugeta samstæðunnar til að standa undir afborgunum lána og framlagi vegna lífeyrisskuldbindinga er lýst með því að bera þessar greiðsluskuldbindingar saman við veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur. Myndin sýnir að veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur standa ekki undir fjárfestingum nema að hluta.

1.4. Fjármálareglur sveitarfélaga

Með 13. gr. laga nr. 25/2020 og 2. gr. laga nr. 22/2021 hefur Alþingi vikið til hliðar fjármálareglum sveitarfélaga í ákvæði 64. gr. sveitarstjórnarlaga til loka árs 2025 til að liðka fyrir möguleikum sveitarfélaganna að grípa til viðspyrnu og sóknar í stað samdráttaraðgerða.

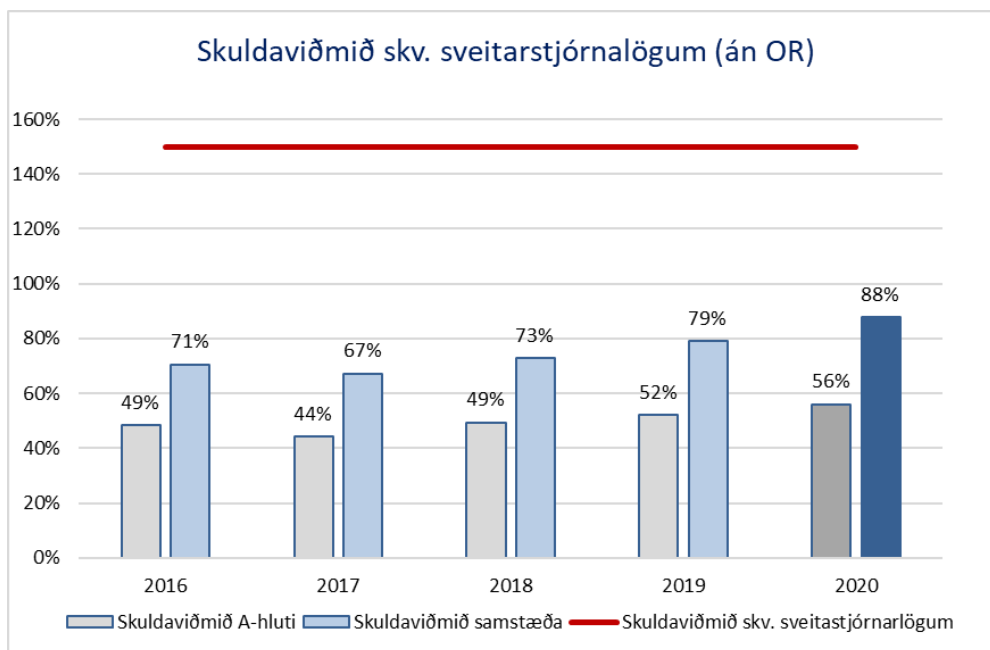

Jafnvægisregla og jafnvægisviðmið

Skv. 64. gr. sveitarstjórnarlaga skulu samanlögð heildarútgjöld samstæðu á hverju þriggja ára tímabili ekki vera hærri en nemur samanlögðum reglulegum tekjum og skal ráðherra setja reglugerð um framkvæmdina. Í reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga segir að orku- og veitufyrirtæki skuli ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu við

eftirgreindar aðstæður: Ef heildarútgjöld allra veitu- og/eða orkufyrirtækja sem færð eru í B-hluta eru umfram 15% af heildarútgjöldum A- og B-hluta í reikningsskilum sveitarfélags eða ef heildarskuldir og skuldbindingar eru umfram 30% af heildarskuldum og skuldbindingum skal undanskilja reikningsskil viðkomandi veitu- og/eða orkufyrirtækja frá útreikningum á viðmiðum skv. 13. og 14. gr. reglugerðar þessarar.

Þar sem þetta á við um Orkuveitu Reykjavíkur í samstæðu Reykjavíkurborgar ber að undanskilja hana í jafnvægisviðmiði borgarinnar.

Skuldaregla og skuldaviðmið

Skv. 64 gr. sveitarstjórnarlaga skulu skuldir og skuldbindingar samstæðu sem hlutfall af reglubundnum tekjum vera innan við 150% og skal ráðherra setja reglugerð um framkvæmdina. Í reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga með áorðnum breytingum skv. reglugerð nr. 458/2018 segir að orku- og veitufyrirtæki skuli ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu við eftirgreindar aðstæður: Ef heildarútgjöld allra veitu- og/eða orkufyrirtækja sem færð eru í B-hluta eru umfram 15% af heildarútgjöldum A- og B-hluta í reikningsskilum sveitarfélags eða ef heildarskuldir og skuldbindingar eru umfram 30% af heildarskuldum og skuldbindingum skal undanskilja reikningsskil viðkomandi veitu- og/eða orkufyrirtækja frá útreikningum á viðmiðum skv. 13. og 14. gr. reglugerðar þessarar.

Þar sem þetta á við um Orkuveitu Reykjavíkur í samstæðu Reykjavíkurborgar ber að undanskilja hana í skuldaviðmiði borgarinnar.

Eftirfarandi **kennitölur** lýsa fjárhagslegri stöðu samstæðu Reykjavíkurborgar síðastliðin 5 ár¹.

Samstæða	2016	2017	2018	2019	2020
Eiginfjárhlutfall	45,8%	48,9%	49,4%	49,9%	47,2%
Arðsemi eigin fjár	12,4%	12,1%	4,7%	3,5%	-0,9%
Veltufjárhlutfall	1,13	1,10	1,12	1,14	1,24
Langtímaskuldir/eigið fé	84,5%	71,5%	70,3%	70,5%	80,0%
Uppgreiðslutími	7	7	6	7	11
Skuldaviðmið skv sveitarstj lögum*	71%	67%	73%	79%	88%
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjum	22%	19%	23%	20%	14%
Framlegð (EBIDTA)/rekstrartekjur	24%	23%	24%	21%	17%

* Skuldaviðmið skv. sveitarstjórnarlögum miðast við samstæðuna án Orkuveitu Reykjavíkur

¹ Sjá lýsingar á kennitölum í viðauka 1. Fjárhæðir fyrri ára í kennitölum og myndum taka mið af útgefnum ársreikningum fyrri ára. Þeim er því ekki breytt þó fjárhæðum samanburðarárs í ársreikningi sé breytt.

Fjármála- og áhættustýringarsvið vekur athygli á:

- Rekstrarniðurstaða samstæðu var neikvæð um 2,8 ma.kr. og rekstrarniðurstaða A-huta var neikvæð um 5,8 ma.kr. Samdráttur vegna kórónuveirufaraldursins og neikvæð þróun efnahagsstærða hafði töluverð áhrif á rekstur samstæðu borgarinnar. Veiking krónunnar um 11% frá áramótum leiddi til 4,6 ma.kr. gjaldfærslu vegna gengismunar hjá OR. Tekjur Strætó, Faxafloahafna, Sorpu og A-hluta Reykjavíkurborgar drógust umtalsvert saman, auk þess sem útgjöld voru meiri en áætlanir gerðu ráð fyrir vegna aðgerða tengdum Covid-19 faraldrinum.
- Nettó útsvar var 2,2 ma.kr. undir áætlun eða 2,7% en vinnumagn var heldur minna en reiknað var með. Aðgerðir hins opinbera komu í veg fyrir að samdráttur í útsvarstekjum yrði eins mikill og útlit var fyrir einkum vegna hlutabótaleiðar og úttektar á séreignarsparnaði.
- Sala byggingarréttar var 3,2 ma.kr. lægri en áætlað hafði verið þar af voru 72 m.kr. vegna hækkunar varúðarniðurfærslu vegna óvissu um þróun efnahagsmála næstu misseri.

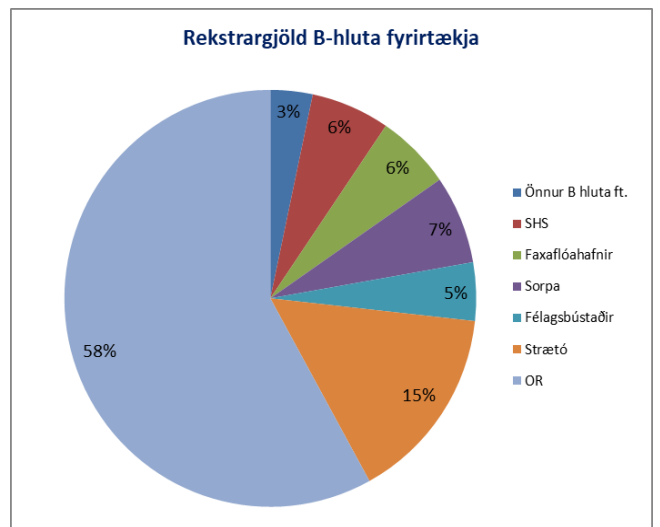
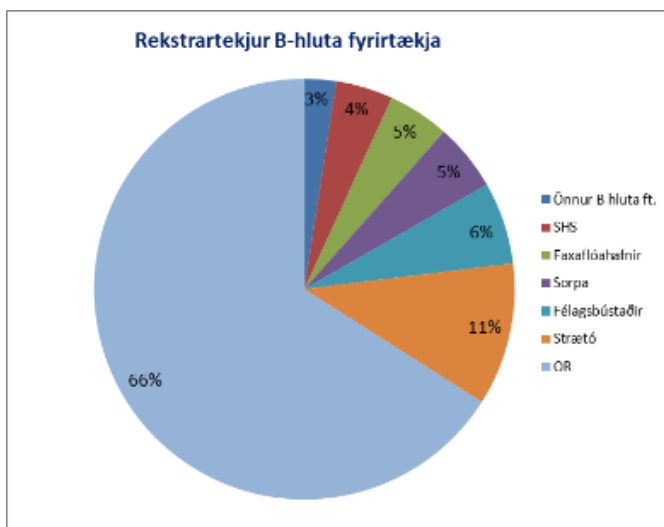
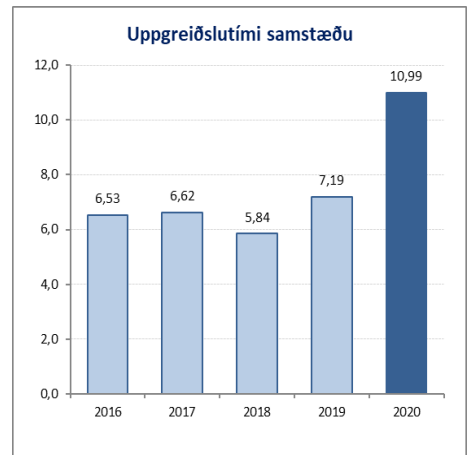
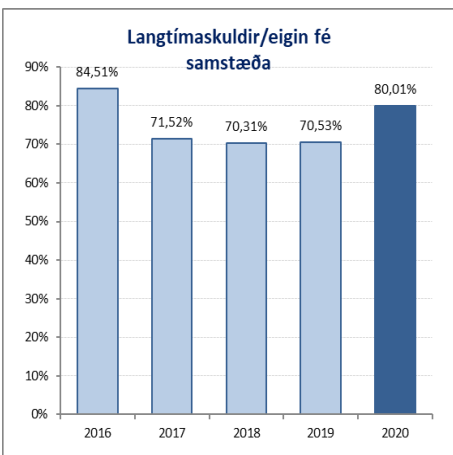
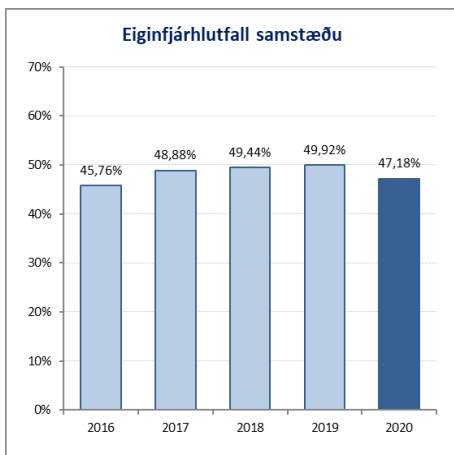
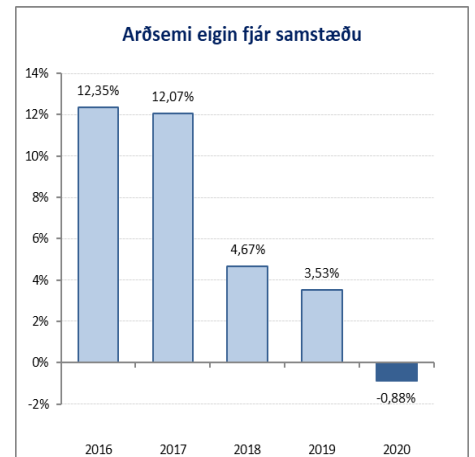
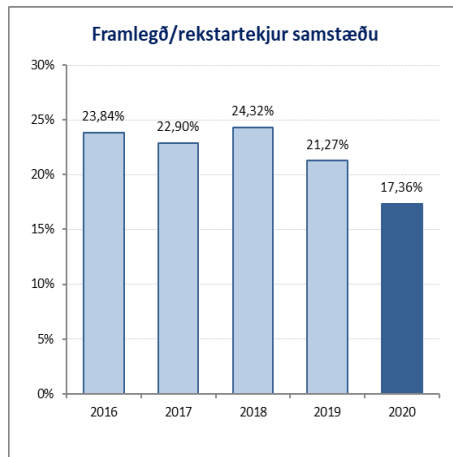
Ábendingar fjármála- og áhættustýringarsviðs:

- Rekstur A-hluta Reykjavíkurborgar var neikvæður á árinu 2020. Samþykkt hefur verið til bráðabirgða breyting á sveitarstjórnarlögum og er sveitarstjórn heimilt að víkja frá skilyrðum 1. og 2. töluliðar 2 m.gr. 64 gr. við stjórn sveitarfélagsins árin 2020-2025.² Þessi skilyrði varða jafnvægis- og skuldareglu sveitarfélaga.
- Í borgarreknum grunn- og leikskólum er raunkostnaður í nær öllum tilvikum umfram fjárheimildir. Um 65% skólanna er með meira en 2% frávik og fara upp í 12% frávik. Mikilvægt er að miðlæg skrifstofa skóla og frístundasviðs takist á við frávik í rekstri stofnana með stjórnendum þeirra með hliðsjón af þeim fjárheimildum sem úthlutað hefur verið. Mikil útgjaldaaukning umfram heimildir er í desember. Nauðsynlegt er að skrifstofa SFS stýri útgjöldum stofnana með mun markvissari hætti og aðstoði þær við að halda sér innan fjárheimilda. Vísað er í skyldur sviðstjóra sbr. ákvæði 3.4 í reglum um gerð og framkvæmd fjárhagsáætlunar hjá Reykjavíkurborg.
- Miðað við fyrirliggjandi gögn skóla- og frístundasviðs er ekki unnt að rekja hvaða þjónusta er veitt varðandi sérkennslu og stuðning og hvað hún kostar hjá einstökum stofnunum sviðsins heldur einungis hvernig fjárheimildum er dreift út frá reglum sviðsins um sérkennslu og stuðning. Mikilvægt er að bæta skráningu á veittri sérkennslu og stuðningi hjá stofnunum sviðsins og þörfum stofnana fyrir fjármagn samkvæmt greiningu til að unnt sé að meta hvort fjárþörf sé fyrir hendi. Þess skal getið að á árinu 2020 hefur sviðið með þáttöku FÁST og utanaðkomandi ráðgjafa, unnið að mótun reiknilíkans fyrir úthlutun fjárheimilda til grunnskóla og vonir standa til að sú vinna klárast 2021. Verkefnið felur í sér að tekið verði til rýningar aðferðafræði og reiknilíkan fyrir úthlutun á fjárheimildum fyrir grunnskóla Reykjavíkurborgar, þar með talið úthlutun á fjármagni til stuðnings og sérkennslu.
- Kostnaður vegna langtímaveikinda hjá skóla- og frístundasviði var talsvert umfram fjárheimildir. Mikilvægt er að finna leiðir til að takast á við mikil útgjöld vegna langtímaveikinda í samvinnu við mannauðs- og starfsþróunarsvið.
- Heildarkostnaður Reykjavíkurborgar vegna málefna fatlaðs fólks að meðtalinni lengdri viðveru fatlaðra barna nam 14.880 m.kr. en tekjur námu aðeins 8.938 m.kr. Heildarniðurstaða var því neikvæð um 5.942 m.kr. Er þá samantekin þjónusta Velferðarsviðs við fatlaða á grundvelli yfirfærslunnar, þjónusta Velferðarsviðs vegna notendastýrðar persónulegrar aðstoðar, þjónusta Skóla- og frístundasviðs vegna lengdrar viðveru fatlaðra barna og þjónusta Íþrótt- og tómtundasviðs við fötluð ungmenni á vegum Hins hússins. Sjá nánar í sundurliðun um fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið í viðauka 3 í greinargerð fjármála- og áhættustýringarsviðs með ársreikningi Reykjavíkurborgar 2020.
- Á árinu 2018 voru sett lög nr. 38/2018 um fatlað fólk með miklar stuðningsþarfir, þar á meðal um notendastýrða persónulega aðstoð (NPA). Lögin fólu í sér auknar kröfur til sveitarfélaga án þess að því fylgdi viðbótarfjármagn, sjá nánar umsögn Reykjavíkurborgar með málinu á vef alþingis: <https://www.althingi.is/alttext/erindi/148/148-195.pdf>.
- Nettó útgjöld hjúkrunarheimila umfram tekjur af daggjöldum námu 448 m.kr. árið 2020. Daggjöld ríkisins vegna hjúkrunarheimila miða við að ríkið hafi fjármagnað 85% fjárfestingaútgjalda en Reykjavíkurborg fjármagnaði sjálf Droplaugarstaði og á því kröfu um leiðréttingu á daggjöldum. Ríkið hefur ekki viljað taka þessa kröfu Reykjavíkurborgar til greina en það er enn og aftur bent á að eðlilegt er að ríkið beri kostnaðinn af málaflokki aldrea í samræmi við skyldur sínar og tryggi fulla fjármögnun á rekstrinum. Sjá nánar í sundurliðun um fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið í viðauka 3 í greinargerð fjármála- og áhættustýringarsviðs með ársreikningi Reykjavíkurborgar 2020.
- Mikilvægt er að tryggja Félagsbústöðum sterkt veltufé frá rekstri til að standa undir afborgunum og stuðla þannig að sjálfbærni í rekstri. Frekari fjölgun nýrra og dýrari eigna getur aukið þrýsting á hækkun leigu.
- Mikilvægt er að Félagsbústaðir rýni viðhaldsþörf til næstu fimm ára og geri áfangaskipta viðhaldsáætlun til að tryggja gæði íbúða félagsins.

² Lög nr. 25 2020 lög um breytingu á ýmsum lögum til að mæta efnahagslegum áhrifum heimsfaraldurs kórónuveiru og lög nr. 22 2021 lög um breytingu á ýmslum lögum tengdum málefnum sveitarfélaga (sveitarfélög og kórónuveirufaraldur).

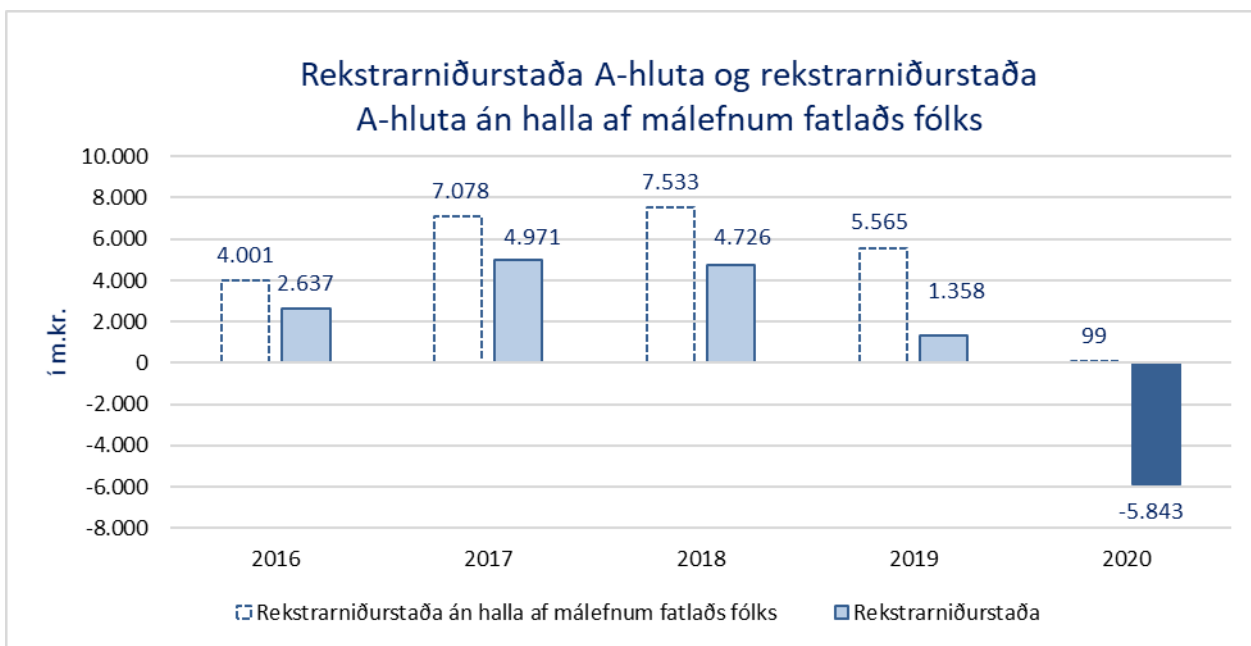
- Grunnrekstur OR (EBITDA) hækkar á milli ára um 1.282 m.kr. eða um 4,6%. Hækkunina má að mestu rekja til þess að rekstrartekjur hækkuðu um 2.057 m.kr. vegna aukningar á hitavatnssölu og einnig vegna lækkunar á rekstrargjöldum um 1.709 m.kr.
- Lán OR sem hafa eigendaábyrgð nema um 80 ma.kr. en bein ábyrgð borgarsjóðs á þeim er um 74,5 ma.kr. Mikilvægt er að gera aðgerðaáætlun um hvernig þessum ábyrgðum verði mætt ef á reynir.
- Fjármála- og áhættustýringarsvið telur brýnt fyrir borgarsjóð að skilgreint sé þak á erlendar skuldir OR til lengri tíma, t.d. með hliðsjón af tekjum, framlegð, greiðsluflæði í erlendum myntum eða jafnvægi í efnahag og að sett séu skýr markmið um aðlögun að slíku markmiði. Um leið getur verið ástæða til að skerpa á áskilnaði eigendastefnu um að framkvæmdir séu almennt fjármagnaðar í sama gjaldmiði og tekjur sem af þeim hljóta.
- Veltufé frá rekstri SHS lækkar mikið á milli ára og er neikvætt 2020. Það hefur áhrif á getu slökkviliðsins til að standa undir afborgunum lána og annarra skuldbindinga næstu 12 mánuði.
- Sorpa hefur gengið í gegnum mikla endurskipulagningu á árinu 2020 og mikilvægt er að þær aðgerðir sem farið var í skili sér í bættri afkomu á árinu 2021. Rekstur félagsins þarf að standa undir þeim miklu fjárfestingum sem félagið hefur ráðist í og lántökum sem þeim tengjast.
- Sorpa mun hefja útflutning á úrgangi til orkuvinnslu árið 2022 og hætta urðun í Álfsnesi að fullu fyrir lok ársins 2023. Þessum breytingum fylgir óvissa og kostnaður sem mikilvægt er að gjaldskrár félagsins endurspegli. Þrátt fyrir að SORPA hætti urðun í Álfsnesi og hefji útflutning á efni til brennslu að þá þarf að tryggja aðgang SORPU að urðunarstað eftir lokun.
- Mikilvægt að hraða undirbúningi að framtíðarlausnum varðandi brennslu úrgangs og tryggja að ríkisvaldið komi að fjármögnun þeirra verkefna.

Aðrir áhugaverðir mælikvarðar samstæðu

2. A-hluti

2.1. Rekstur A-hluta

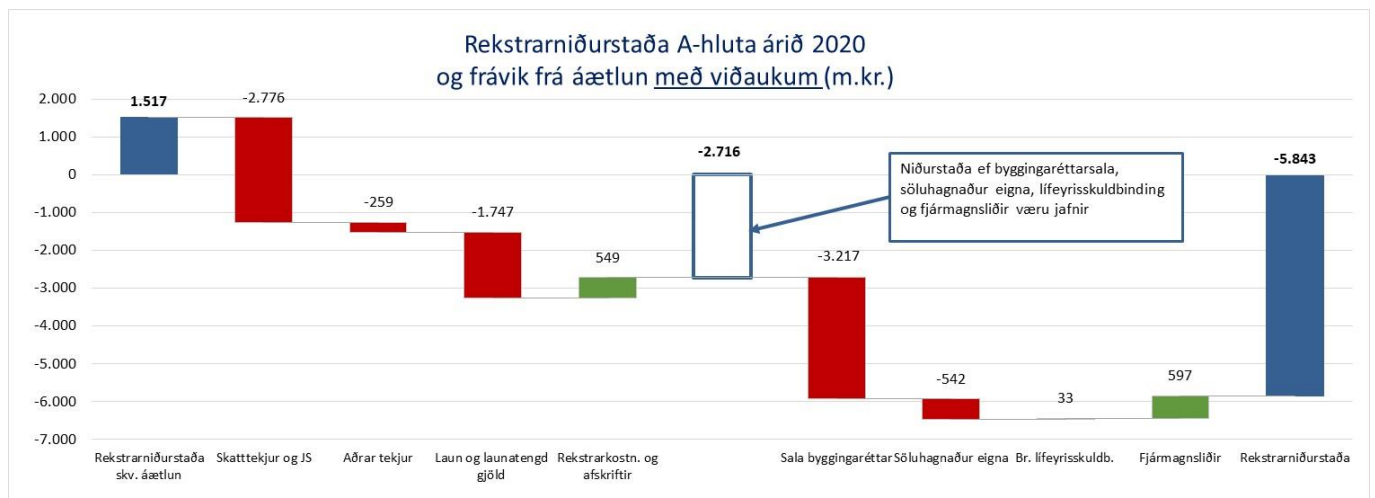

Rekstur A-hluta (í m.kr.)	Raun 2020	Áætlun	Frávik	%	Raun 2019	Breyting	%
Staðgreiðsla	88.635	91.266	-2.631	-2,9%	85.334	3.301	3,9%
Hlutdeild Jöfnunarsjóðs í staðgr.	-10.622	-11.063	440	-4,0%	-10.344	-279	2,7%
Skattbreytingar, niðurfærslur og afskrift skatttekna	2.747	2.800	-53	n/a	3.113	-366	-11,8%
Nettó útsvar	80.760	83.003	-2.244	-2,7%	78.104	2.656	3,4%
Fasteignaskattar	20.268	20.674	-405	-2,0%	19.463	806	4,1%
Lóðarleiga	1.759	1.826	-67	-3,6%	1.751	7	0,4%
Afskrifaðir/niðurfærðir fasteignaskattar, breyting	-12	0	-12		-5	0	
Fasteignaskattar samtals	22.016	22.499	-483	-2,1%	21.209	813	3,8%
Skatttekjur samtals	102.775	105.503	-2.727	-2,6%	99.313	3.469	3,5%
Framlög Jöfnunarsjóðs	8.031	8.080	-48	-0,6%	7.494	537	7,2%
Þjónustutekjur	9.637	10.154	-517	-5,1%	10.810	-1.172	-10,8%
Eignatekjur	23.507	22.824	683	3,0%	21.084	2.422	11,5%
Sala byggingaréttar	1.183	4.400	-3.217	-73,1%	26	1.157	4493,1%
Söluhagnaður eigna	54	596	-542	-90,9%	17	37	212,5%
Endurgreiðslur annarra	5.266	4.507	759	16,8%	4.727	539	11,4%
Aðrar tekjur	3.573	2.456	1.116	45,4%	6.058	-2.486	-41,0%
Milliviðskipti tekin út	-25.359	-23.059	-2.300	10,0%	-26.180	821	-3,1%
Rekstrartekjur samtals	128.668	135.461	-6.793	-5,0%	123.350	4.504	3,7%
Laun og launatengd gjöld	-76.349	-74.602	-1.747	2,3%	-68.167	-8.182	12,0%
Gjaldfærsla lífeyrisskuldbindingar við LsRb.	-3.317	-3.350	33	-1,0%	-3.199	-118	3,7%
Launakostnaður samtals	-79.666	-77.952	-1.714	2,2%	-71.366	-8.299	11,6%
Annar rekstrarkostnaður	-49.065	-49.863	797	-1,6%	-45.724	-3.341	7,3%
Afskriftir	-5.877	-5.628	-249	4,4%	-5.329	-548	10,3%
Rekstrargjöld samtals	-134.608	-133.443	-1.165	0,9%	-122.420	-12.188	10,0%
Fjármagnsliðir	97	-501	597	-119,3%	428	-332	-77,4%
EBITDA	-63	7.646	-7.709	-100,8%	6.259	-6.322	-101,0%
EBIT	-5.940	2.018	-7.958	-394,4%	930	-6.870	-738,8%
Rekstrarniðurstaða	-5.843	1.517	-7.360	-485,2%	1.358	-7.202	-530,2%

Rekstrarniðurstaða A-hluta árið 2020 var neikvæð um 5,8 ma.kr. sem var 7,4 ma.kr. verri niðurstaða en áætlað var. Ef frá er tekin halli af rekstri málefna fatlaðs fólks sem nam 5,9 ma.kr. var niðurstaðan jákvæð um 99 m.kr. **Grunnreksturinn**, þ.e. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og afskriftir, var neikvæð um 63 m.kr. sem var um 7,7 ma.kr. undir áætlun.

Tekjur: Skatttekjur voru 102,8 ma.kr. eða 2,7 ma.kr. undir áætlun, þar af var **staðgreiðsla útsvars** 2,6 ma.kr. undir áætlun. Fjöldi starfandi í Reykjavík fækkaði verulega á síðasta ári vegna kórónuveirufaraldursins. Hefur þeim núna fækkað í síðustu 7 ársfjórðungum miðað við sama ársfjórðung fyrra árs. Meðalfjöldi unninna vinnustunda á höfuðborgarsvæðinu árið 2020 lækkaði einnig vegna faraldursins og var tæpar 37 stundir á viku en var að meðaltali 38,8 stundir síðustu 5 ár á undan. Nýjustu tölur fyrir fjórða ársfjórðung 2020 sýna 7,1% fækkun á fjölda starfandi miðað við sama ársfjórðung 2019. Tekjur vegna **skattbreytinga ásamt niðurfærslum og afskrift skatttekna** voru 53 m.kr. undir áætlun og 366 m.kr. lægri en á síðasta ári. **Fasteignaskattar**³ voru 22 ma.kr. eða 483 m.kr. undir áætlun sem skýrist af endurgreiðslum vegna úrskurða frá Þjóðskrá vegna Kringlunnar 260 m.kr. og 170 m.kr. vegna nýrra eigna í byggingu sem gert var ráð fyrir í áætlun í upphafi árs 2020 en skiluðu sér undir lok árs. **Framlög Jöfnunarsjóðs** voru 48 m.kr. undir áætlun. **Þjónustutekjur** voru 517 m.kr. undir áætlun en þar vega þungt lægri tekjur sundlauga sem voru 234 m.kr. undir áætlun, námsgjaldatekjur voru 202 m.kr. undir áætlun og tekjur bílastæðasjóðs sem voru 155 m.kr. lægri en áætlun gerði ráð fyrir. **Endurgreiðslur annarra**⁴ voru 759 m.kr. yfir áætlun, þar af voru endurgreiðslur frá ríki og öðrum sveitarfélögum 233 m.kr. yfir áætlun og ýmsir styrkir 526 m.kr. yfir áætlun. **Sala byggingarréttar** nam 1,2 ma.kr. og var 3,2 ma.kr. undir áætlun sem skýrist af lægri tekjum af sölu byggingarréttar um 3,1 ma.kr., auk þess sem hækkun varúðarniðurfærslu af þessum lið vegna óvissu um þróun efnahagsmála næstu misseri nam 72 m.kr. **Aðrar tekjur** voru 3,6 ma.kr. eða 1,1 ma.kr. yfir áætlun sem skýrist að mestum hluta af endurgreiðslu ríkisins fyrir veitta aðstoð vegna erlendra ríkisborgara í samræmi við 15. gr. laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga.

Gjöld: **Laun og launatengd gjöld** námu 76,3 ma.kr. og hafa hækkað um 12% frá fyrra ári en voru um 1.747 m.kr. yfir fjárheimildum sem skýrist einkum af Covid-19 aðgerðum á velferðarsviði og aukinna orlofsréttinda í samræmi við nýja kjarasamninga eða um 599 m.kr. yfir áætlun. **Gjaldfærsla lífeyrisskuldbindingar v. LsRb** nam 3,3 ma.kr. og var 2,2 ma.kr. umfram útkomuspá ársins. Frávikið má aðallega rekja til þess að vísitala lífeyrisskuldbindinga fyrir opinbera starfsmenn hækkaði meira á síðustu mánuðum ársins en gert hafði verið ráð fyrir. Í útkomuspá var gert ráð fyrir að vísitalan myndi hækka um 6,7% yfir árið en hækkunin reyndist 8,7%. **Annar rekstrarkostnaður** nam 49,1 ma.kr. og var um 797 m.kr. undir fjárheimildum.⁵

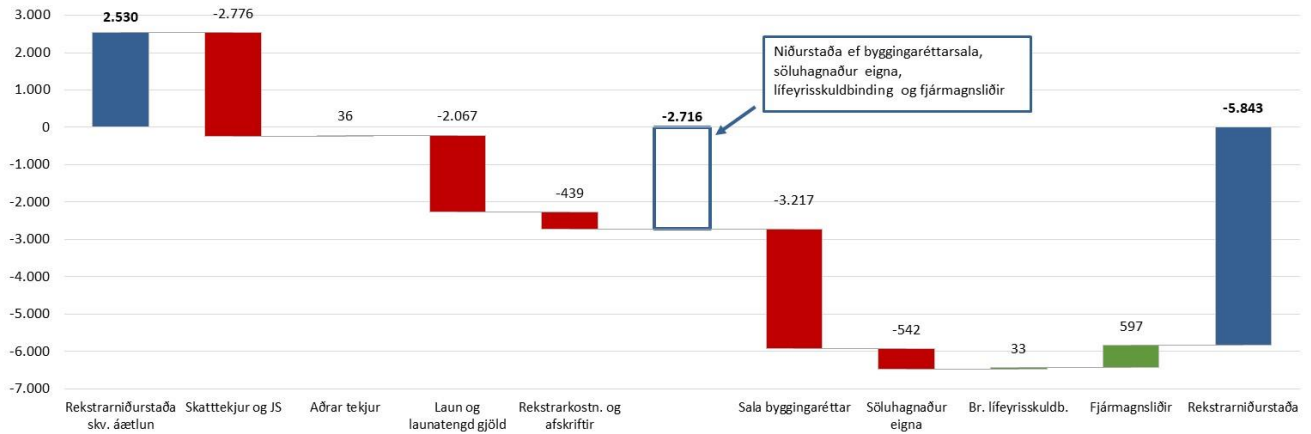
Rekstrarniðurstaða A-hluta var um 7,4 ma.kr. lakari en áætlað var í endurskoðaðri fjárhagsáætlun sem að stærstum hluta má rekja til lægri tekna af sölu byggingarréttar, lægri staðgreiðslu útsvars og aukins launakostnaðar vegna Covid aðgerða.

³ Fasteignaskattar A-hluta samanstanda af fasteignasköttum Aðalsjóðs að frádrögnum fasteignagjöldum af fasteignum Eignasjóðs.

⁴ Nánari sundurliðun á endurgreiðslum annarra er að finna í umfjöllun um Aðalsjóð í greinargerð fagsviða og sjóða A-hluta.

⁵ Nánari greiningu rekstrargjalda má finna í greinargerð fagsviða með ársreikningi Reykjavíkurborgar 2020.

Rekstrarniðurstaða A-hluta árið 2020
og frávik frá upprunalegri áætlun (m.kr.)

Ef horft er á frávik frá upprunalegri áætlun samborið við frávik frá áætlun með viðaukum felast helstu breytingar einkum í að frávik í launakostnaði eru meiri sem og rekstrarkostnaður og afskriftir en aðrar tekjur eru örlítið yfir áætlun. Aðrir liðir eru óbreyttir hvort heldur horft er á upprunalega áætlun eða áætlun með viðaukum.

Rekstur málaflokkanna

Rekstur málaflokka (í m.kr.)	Nettó útgjöld 2020	Áætlun 2020	Frávik	%	Nettó útgjöld málaflokka í hlutfalli af skatttekjum A-hluta
Fjármála- og áhættustýringarsvið	1.214	1.339	-125	-9%	1%
Framlög til B-hluta fyrirtækja	3.501	3.541	-40	-1%	3%
Íþróttá- og tómstundasvið	9.273	9.192	81	1%	8%
Menningar- og ferðamálasvið	5.703	5.678	25	0%	5%
Mannauðs- og starfsþróunarsvið	290	310	-20	-6%	0%
Skrifstofur miðlægrar stjórnarsýslu	1.537	1.609	-72	-4%	1%
Skóla- og frístundasvið	58.428	56.981	1.447	3%	53%
Umhverfis- og skipulagssvið Aðalsjóðs	9.643	8.653	990	11%	9%
Velferðarsvið án bundinna liða	27.534	27.522	12	0%	25%
Velferðarsvið, bundnir liðir	3.716	3.746	-30	-1%	3%
Þjónustu- og nýsköpunarsvið	2.261	2.261	0	0%	2%
Sameiginlegur kostnaður án lífeyrisskuldbindinga við LsRb	3.197	3.407	-210	-6%	3%
Lífeyrisskuldbindingar við LsRb	3.317	3.350	-33	-1%	3%
Samtals	129.614	127.588	2.026	2%	117%
Skatttekjur A-hluta og framlög Jöfnunarsjóðs íslenskra sveitarfélaga					110.807

Rekstur málaflokka Aðalsjóðs án lífeyrisskuldbindingar var 2.026 m.kr. yfir fjárheimildum en þar af var skóla- og frístundasvið 1.447 m.kr. yfir fjárheimildum og Umhverfis- og skipulagssvið Aðalsjóðs voru 990 m.kr. yfir fjárheimildum. Í síðari hluta töflunnar má sjá hversu hátt hlutfall af skatttekjum þ.e. útsvari og fasteignaskatti er varið til viðkomandi málaflokka. Nettó útgjöld til þeirra námu 129.614 m.kr. en skatttekjur A-hluta ásamt framlögum frá Jöfnunarsjóði námu 110.807 m.kr.

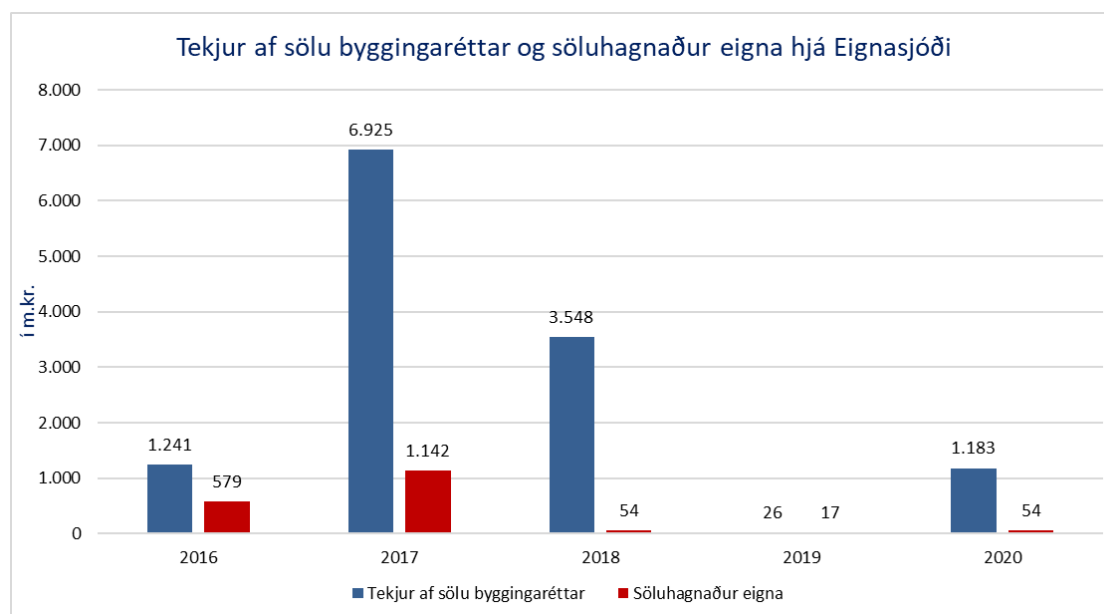
Í meðfylgjandi töflu er fylgt framsetningu í samþykktri fjárhagsáætlun sviðanna og sýndar fjárhæðir fyrir niðurstöðu ársins, upprunaleg áætlun, endurskoðuð áætlun og gerður samanburður niðurstöður ársins 2019, sjá nánar í greinargerð fagsviða.

Aðalsjóður fagsvið	Eining	Raun 2020	Upprunaleg áætlun 2020	Esk áætlun 2020	Mismunur á raun og esk áætlun	%	Raun 2019	Mism. milli ára	%
Fjármála- og áhættustýringarsvið	FÁST	1.214	1.180	1.339	-125	-9,3%		1.214	N/P
Íþróttá- og tómstundasvið	ITR	9.273	8.662	9.192	81	0,9%	8.300	973	11,7%
Menningar- og ferðamálasvið	MOF	5.703	5.283	5.678	25	0,4%	5.000	703	14,1%
Mannauðs- og starfsþróunarsvið	MOS	290	282	310	-20	-6,4%		290	N/P
Skrifstofur miðlægrar stjórnarsýslu	RHS	1.537	1.518	1.609	-72	-4,5%	4.703	-3.165	-67,3%
Skóla- og frístundasvið	SFS	58.428	52.878	56.981	1.447	2,5%	52.970	5.458	10,3%
Umhverfis- og skipulagssvið	USKRK	9.643	7.900	8.653	990	11,4%	7.508	2.135	28,4%
Velferðarsvið án bundinna liða	VEL	27.534	24.950	27.522	12	0,0%	23.799	3.735	15,7%
Velferðarsvið bundnir liðir	VEL	3.716	3.598	3.746	-30	-0,8%	3.511	204	5,8%
Þjónustu- og nýsköpunarsvið	PON	2.261	2.009	2.261	0	0,0%		2.261	N/P
Sameiginlegur kostnaður	ÖNN	6.514	14.809	6.757	-243	-3,6%	6.820	-306	-4,5%
Samtals		126.113	123.070	124.047	2.066	1,7%	112.611	13.502	12,0%

Sveiflukenndir liðir

Á meðal tekna A-hluta eru sveiflukenndir liðir einkum tekjur af sölu byggingaréttar og hagnaður af sölu eigna. Í góðæri og á uppbyggingarskeiðum hækka þessa tekjur oft verulega en dragast saman á samdráttarskeiðum.

Í myndinni hér að neðan eru þessar tekjur sýndar síðastliðin 5 ár. Eins og sjá má eru árin 2017 og 2018 einstök hvað varðar tekjur af sölu byggingaréttar. Varúðarniðurfærsla þessara tekna nam 1.941 m.kr. árið 2018. Árið 2019 var hún hækkuð um 1.451 m.kr. vegna óvissu um þróun efnahagsmála næstu misseri og hækkunin árið 2020 nam 72 m.kr.

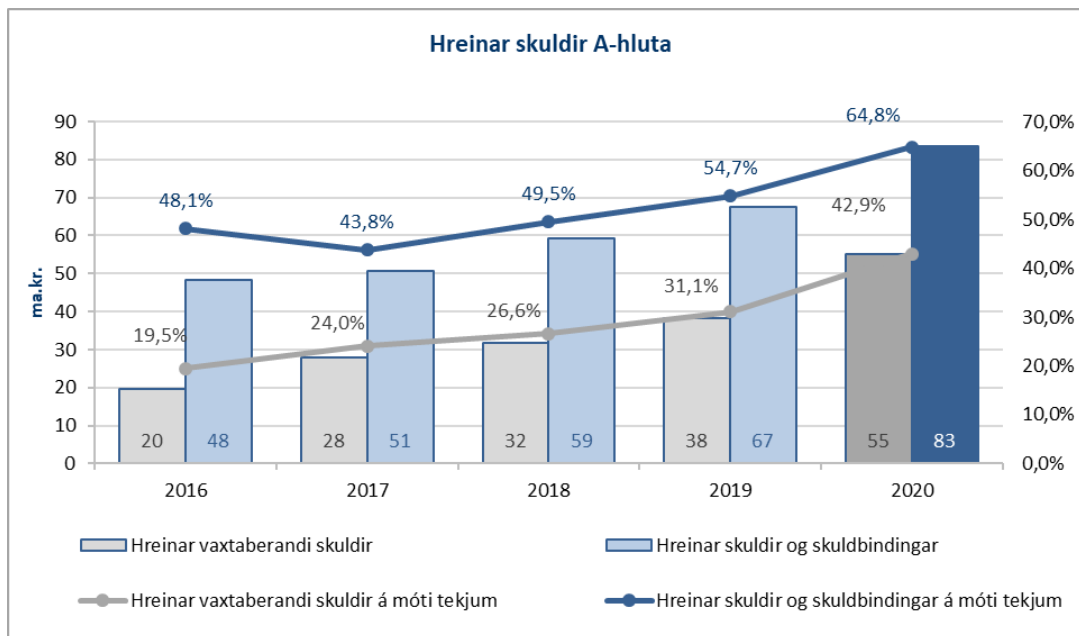
Aðalsjóður og Eignasjóður

Síðustu ár hefur rekstrarniðurstaða Aðalsjóðs verið neikvæð einkum vegna lífeyrisskuldbindinga á meðan rekstur Eignasjóðs hefur verið jákvæður og þar hafa eignatekjur skipt miklu máli.

2.2. Efnahagur A-hluta

Efnahagur A-hluta (m.kr.)	31.12.2020	31.12.2019	Breyting	%
Fasteignir og lóðir	126.230	122.802	3.428	2,8%
Götur	24.829	20.198	4.632	22,9%
Áhöld og tæki	5.975	5.652	323	5,7%
Leigueignir	5.535	5.234	301	5,7%
Langtímakröfur	14.531	22.487	-7.956	-35,4%
Fyrirframgreiddur kostnaður Lsj. Brú	9.233	9.618	-384	-4,0%
Veltufjármunir án handb.fjár	21.136	15.036	6.099	40,6%
Handbært fé	8.111	8.840	-729	-8,3%
Eignir samtals	215.580	209.868	5.712	2,7%
Eigið fé	91.823	97.666	-5.843	-6,0%
Lífeyrisskuldbinding (langtíma)	36.934	36.312	622	1,7%
Næsta árs afborganir lífeyrisskulda	2.250	2.463	-213	-8,6%
Langtímalán	53.679	45.266	8.413	18,6%
Leiguskuldir	10.330	10.159	171	1,7%
Næsta árs afborganir langtímalána og leiguskulda	3.157	2.493	664	26,6%
Ríkissjóður, fyrirfram innborgað vegna fjárfestinga	115	390	-275	-70,5%
Skammtímaskuldir án næsta árs afb. og fyrirfram innb. frá Ríkissjóði	17.292	15.118	2.174	14,4%
Skuldir og skuldbindingar samtals	123.757	112.201	11.556	10,3%
Skuldir og eigið fé samtals	215.580	209.868	5.712	2,7%

Hreinar skuldir eru skilgreindar sem allar skuldir og skuldbindingar að frádregnum langtímafröfum á eigin fyrirtæki, fyrirframgreiddum kostnaði (langtíma), öðrum langtímafröfum og veltufjármunum.

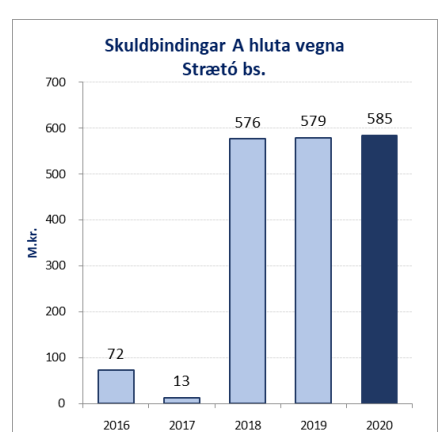
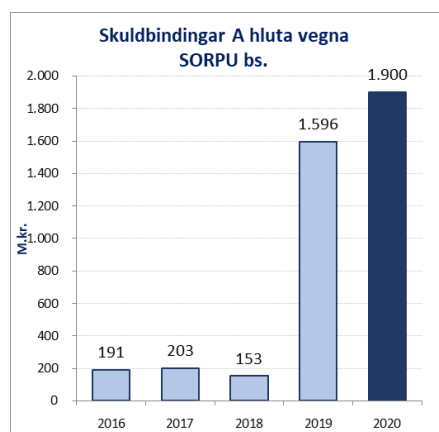
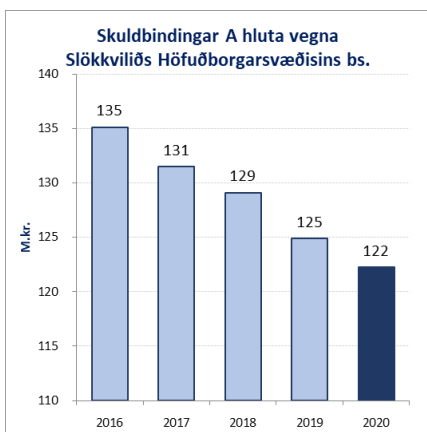
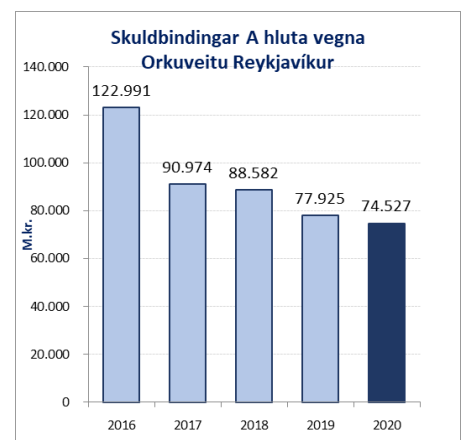
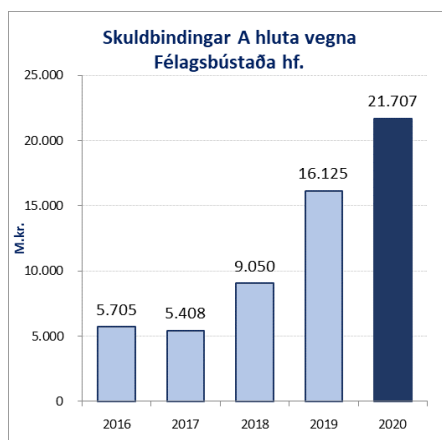
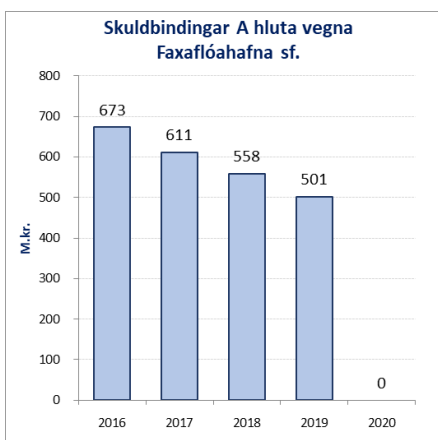
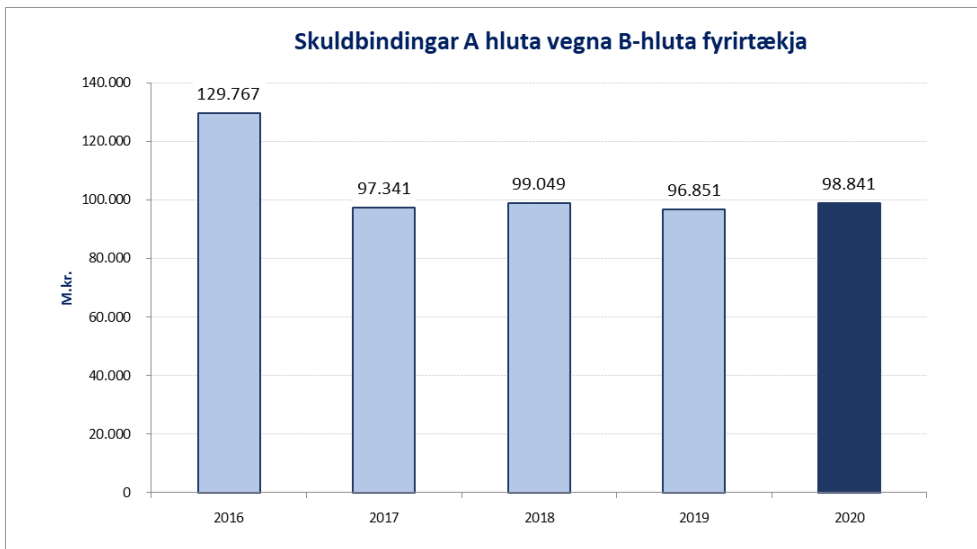
Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímafröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnstæðum ásamt handbæru fé.

Langtímafröfur vegna uppgjörsins við Brú nema nú 9,2 ma.kr. koma ekki til lækkunar vaxtaberandi skulda þar sem þessar kröfur bera ekki vexti enda er um að ræða fyrirframgreiðslur sem koma síðar til gjaldfærslu. Ennfremur er um að ræða kröfur vegna sölu á byggingarrétti að frádreginni niðurfærslu þeirra samtals 1,7 ma.kr. sem ekki bera vexti.

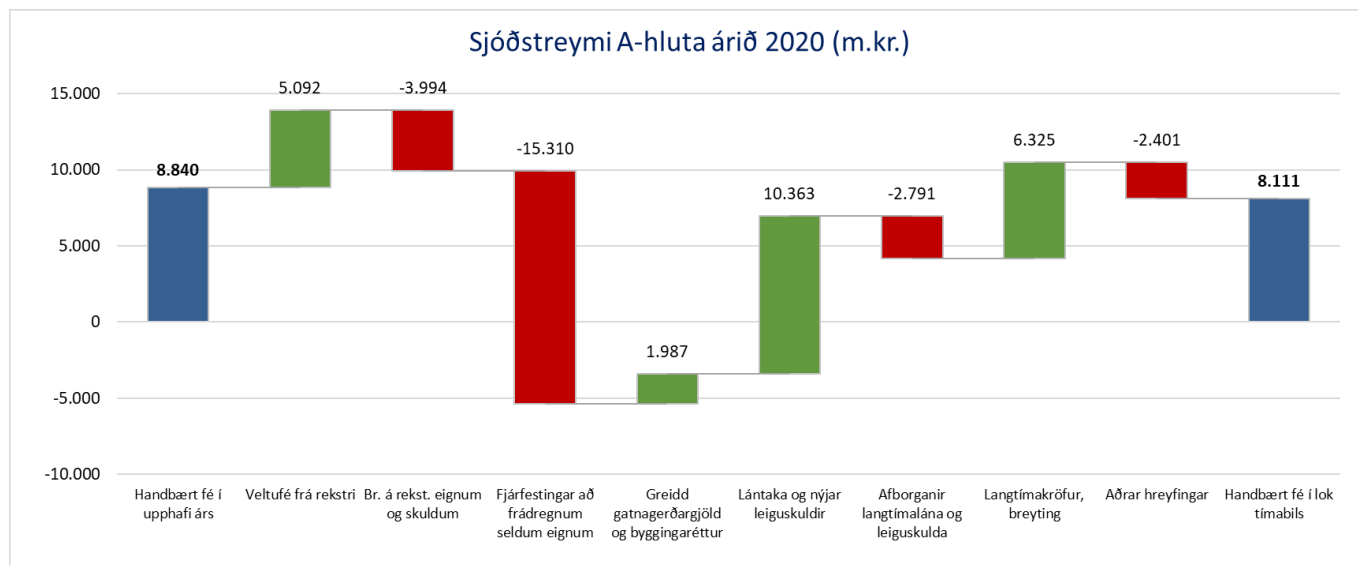
Á árinu 2020 má rekja 16 ma.kr. aukningu í hreinum skuldum til 8,4 ma.kr. aukningar langtímaskulda, 0,9 ma.kr. aukningar leiguskulda og 6,7 ma.kr. uppgreiðslu OR á eigendalánum við A-hluta.

Skuldir og skuldbindingar A-hluta árið 2020								
	Í m.kr.	Staðan 1.1.2020	Lántaka	Afborganir	Verðbreyting	Áfallnar skuldbindingar	Breyting skammtíma-skulda	Staðan 31.12.2020
Lífeyrisskuldbinding		38.775		-2.908		3.317		39.184
Langtímaskuldir		46.765	9.421	-1.758	1.372			55.800
Langtímaskuldir við eigin fyrirtæki		80		-69	1			12
Leiguskuldbindingar		11.074	941	-964	303			11.354
Skammtímaskuldir við lánastofnanir		191					345	536
Viðskiptaskuldir		4.473					1.887	6.359
Skammtímaskuldir við eigin fyrirtæki		1.092					-1.086	6
Fyrirframgr. (frá ríki v. Sléttuvegar)		390					-275	115
Ógr. laun og launat.gj., áf. orlof		7.752					707	8.459
Aðrar skammtímaskuldir		1.609					322	1.931
		112.201	10.363	-5.698	1.676	3.317	1.899	123.757

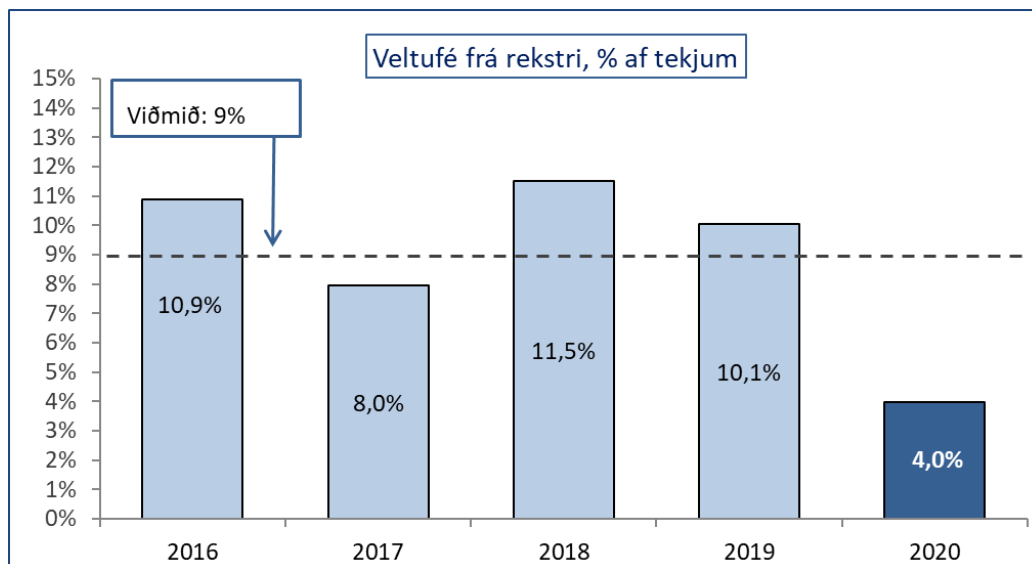
Lántökur A-hluta á árinu 2020 námu 10,4 ma.kr., afborganir lána námu 5,7 ma.kr. Lífeyrisskuldbinding hækkaði um 409 m.kr. króna umfram afborganir.

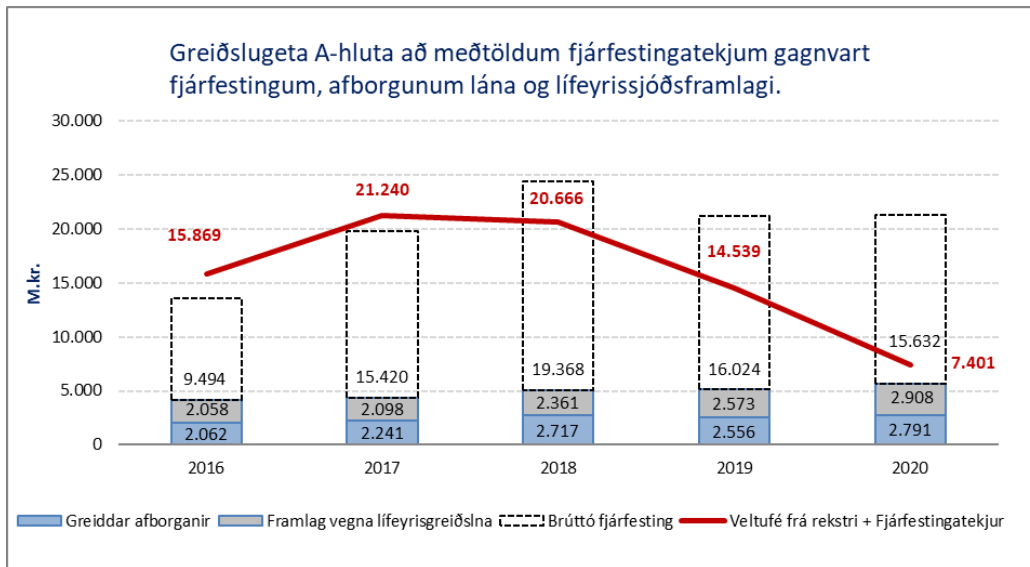
2.3. Sjóðstreymi A-hluta

Handbært fé frá áramótum til ársloka lækkaði um 729 m.kr. Fjárfestingar að frádregnum greiddum gatnagerðagjöldum og byggingarrétti námu 13,3 ma.kr. Lántaka ársins nam 10,4 ma.kr., þar af nam útgáfa grænna skuldabréfa 3,8 ma.kr. og nýjar leiguskuldir 0,9 ma.kr. Afborganir lána og leiguskulda námu 2,8 ma.kr. Innstreymi fjármagns vegna langtímakrafna skýrist að mestu af uppgreiðslu eignalána Orkuveitu Reykjavíkur við Reykjavíkurborg og verða þær kröfur uppgreiddar á fyrsta ársfjórðungi 2021. Krafan á Orkuveituna er nú öll færð meðal skammtímakrafna í efnahagsreikningi A-hluta.

Veltufé frá rekstri í hlutfalli af tekjum nam 4% á árinu 2020. Vegna verulegs samdráttar í tekjum og aukinna útgjalda vegna Covid-19 hefur veltufé frá rekstri dregist umtalsvert saman.

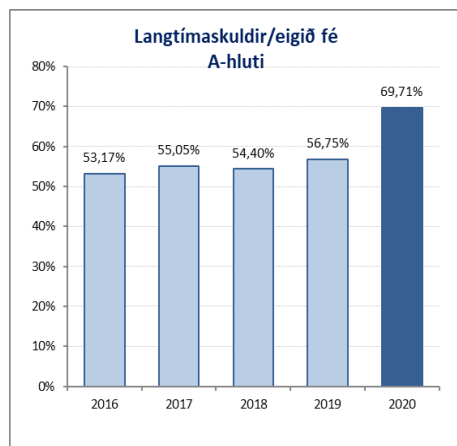
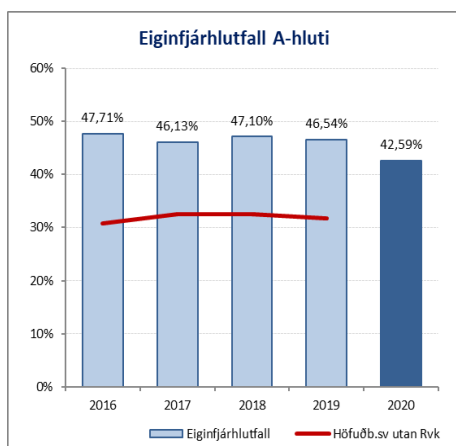
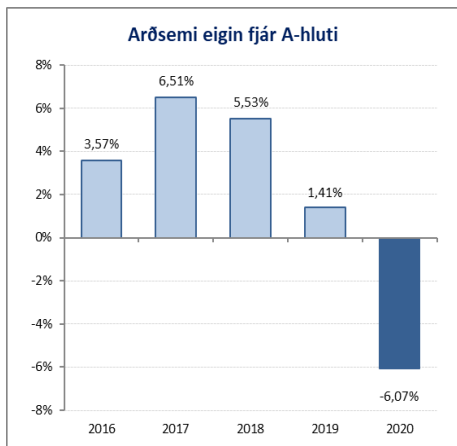
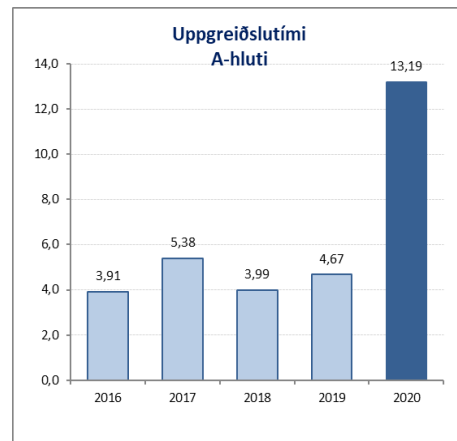
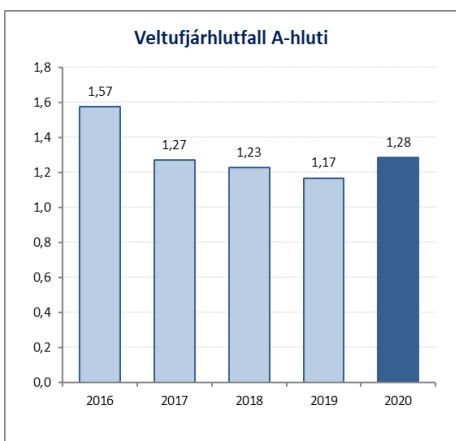
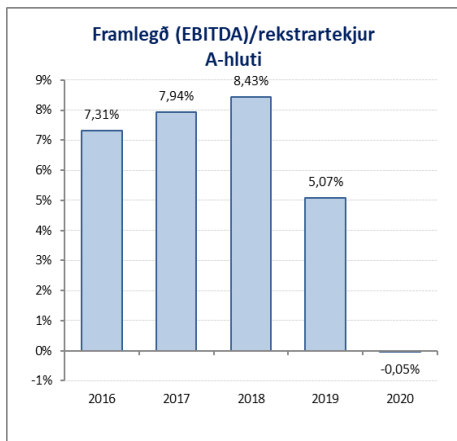
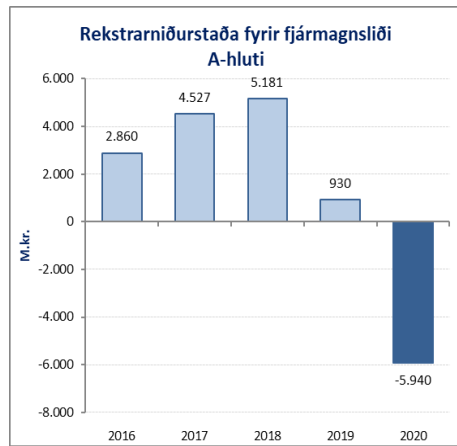
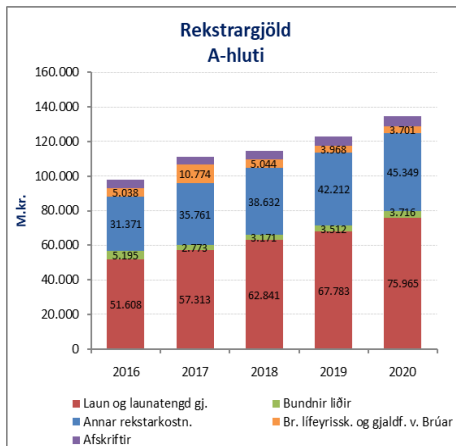
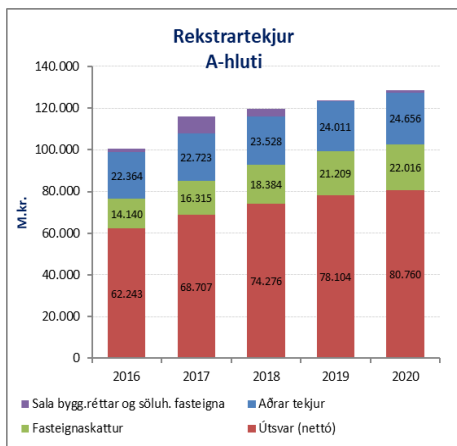
Greiðslugeta A-hluta vegna afborgana, fjárfestinga og framlags vegna lífeyrisskuldbindinga hjá LsRb er lýst með því að bera þessar greiðsluskuldbindingar saman við veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjur. Á árunum 2017-2019 hafa fjárfestingar verið auknar eftir langt aðhaldstímabil árunna á undan. Myndin sýnir að fjárfestingar árunna 2017-2019 eru fjármagnaðar með veltufé frá rekstri og fjárfestingatekjum en á árinu 2020 með lántöku.

Eftirfarandi **kennitölur** lýsa fjárhagslegri stöðu A-hluta sl. 5 ár:⁶

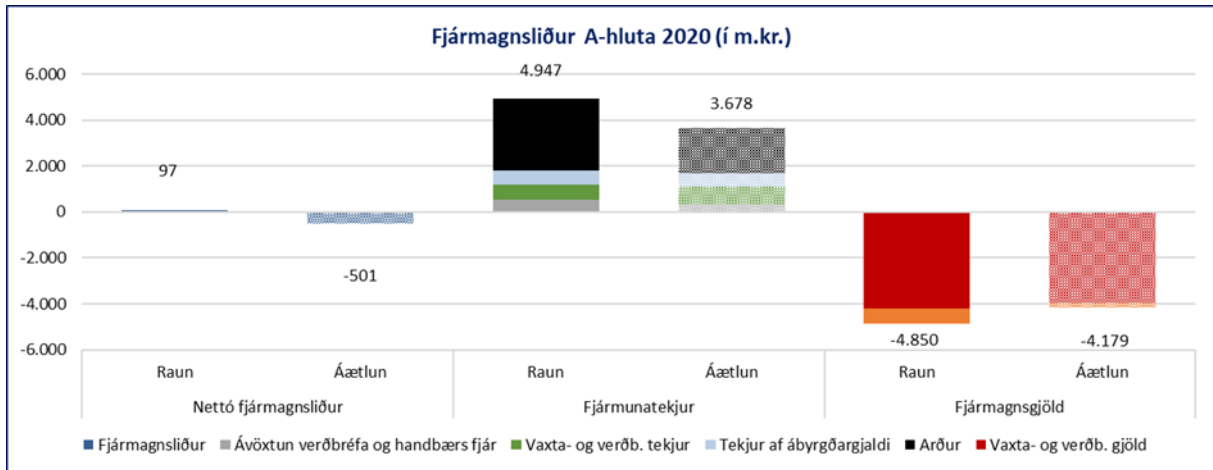
A-hluti	2016	2017	2018	2019	2020
Eiginfjárhlutfall	47,7%	46,1%	47,1%	46,5%	42,6%
Arðsemi eigin fjár	3,6%	6,5%	5,5%	1,4%	-6,1%
Veltufjárhlutfall	1,57	1,27	1,23	1,17	1,28
Langtímaskuldir/eigið fé	53,2%	55,1%	54,4%	56,7%	69,7%
Uppgreiðslutími	4	5	4	5	13
Skuldaviðmið skv sveitarstj lögum	49%	44%	49%	52%	56%
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjum	11%	8%	11%	10%	4%
Framlegð (EBIDTA)/rekstrartekjur	7%	8%	8%	5%	0,0%

⁶ Sjá lýsingar á kennitölum í viðauka 1. Fjárhæðir fyrri ára í kennitölum og myndum taka mið af útgefnum ársreikningum fyrri ára. Þeim er því ekki breytt þó fjárhæðum samanburðarárs í ársreikningi sé breytt.

Aðrir áhugaverðir mælikvarðar A-hluta

2.4. Fjármagnsliður A-hluta

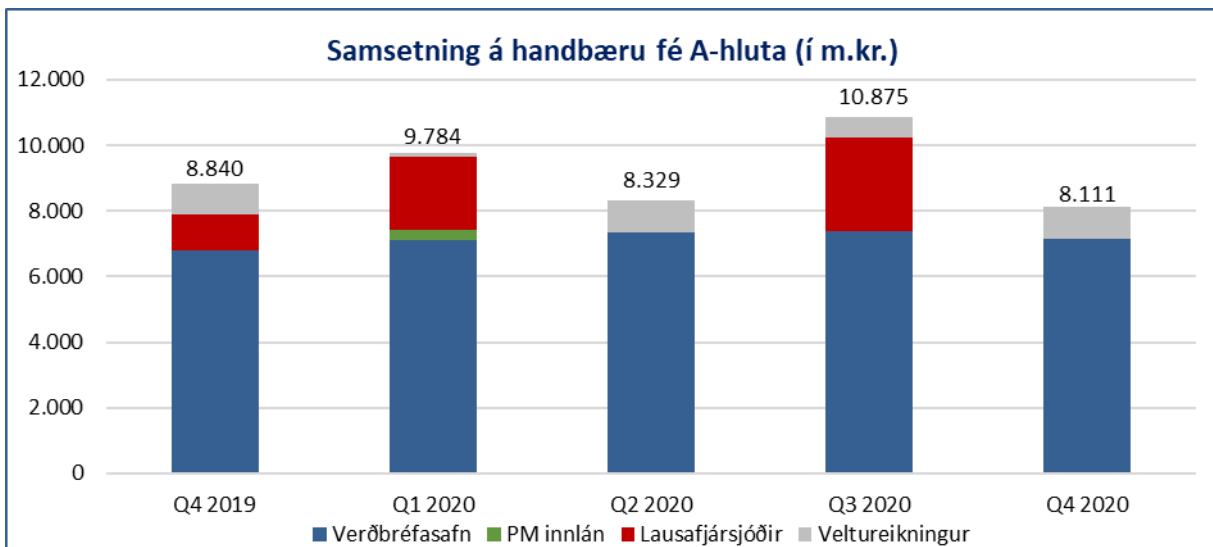

Fjármagnsliður A-hluta samanstendur af fjármagnslið Aðalsjóðs og Eignasjóðs.

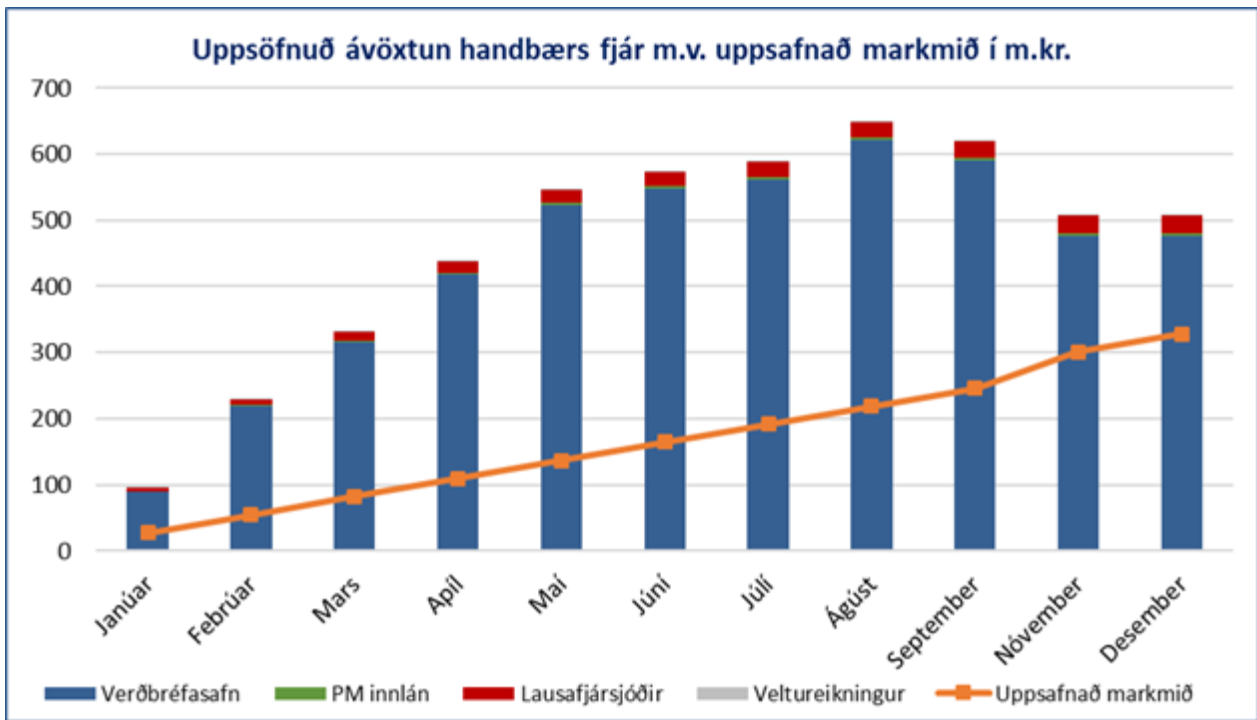
Fjármagnsliður A-hluta var jákvæður um 97 m.kr. á árinu sem er 598 m.kr. betri niðurstaða en áætlanir gerðu ráð fyrir.

Fjármunatekjur A-hluta voru 4.947 m.kr. sem er 1.269 m.kr. umfram áætlun ársins 2020. Betri niðurstaða skýrist einnig af hærri arðgreiðslum en gert var ráð fyrir eða 1.135 m.kr. en einnig af góðri ávöxtun verðbréfa og handbærs fjár en hún var 196 m.kr. betri en áætlun gerði ráð fyrir.

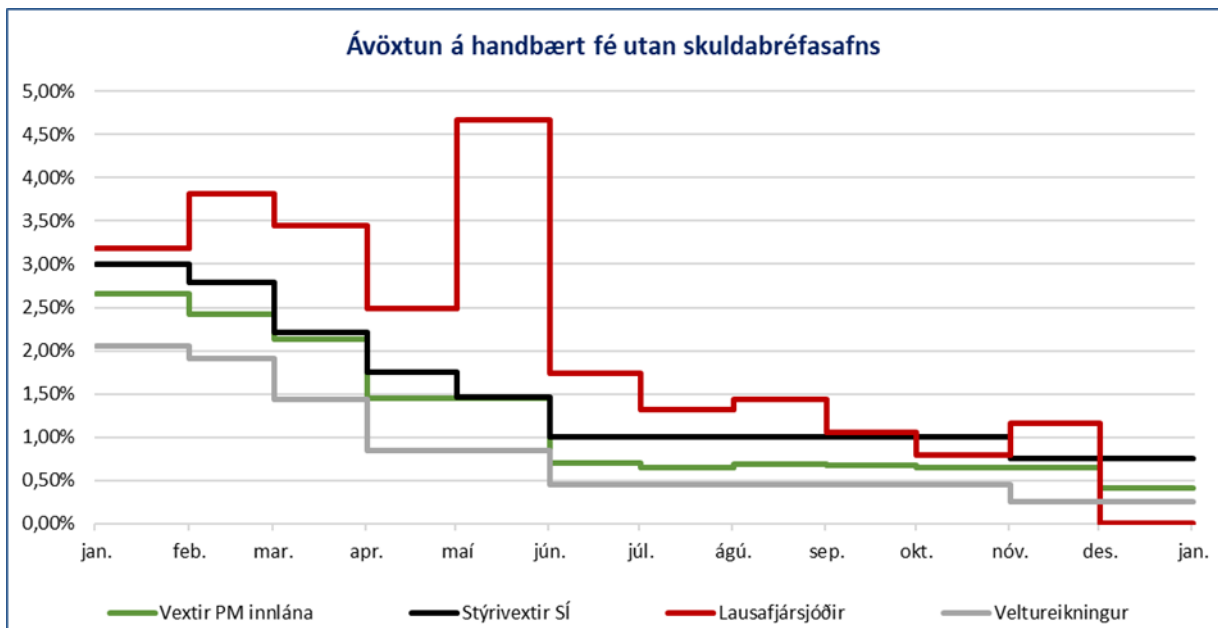
Fjármagnsgjöld A-hluta voru yfir áætlun en þau voru 4.850 m.kr. í stað 4.179 m.kr. í áætlun. Skýrist það af hærri fjármagnstekjuskatti, mikið til vegna uppgreiðslu OR á hluta eigendaláns, eða 428 m.kr og auknum vaxta- og verðbóttagjöldum, einnig að mestu vegna uppgreiðslu OR á hluta eigendaláns, sem voru 202 m.kr hærri en áætlanir gerðu ráð fyrir.

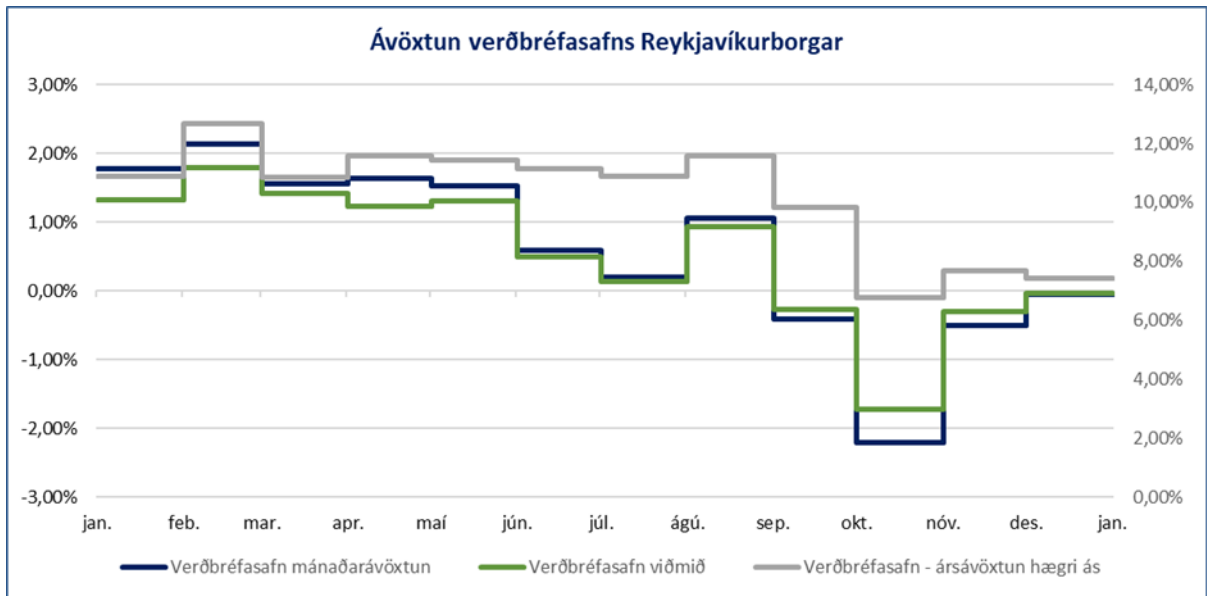

Handbært fé A-hluta í lok árs 2020 var 8.111 m.kr. Fjárhagsáætlun gerði ráð fyrir að staða á handbæru fé yrði 6.878 m.kr. í lok árs. Handbært fé var nokkuð stöðugt á árinu en lækkaði á seinasta ársfjórðungi frá þriðja ársfjórðungi og er það í takti við hefðbundna árssveiflu.

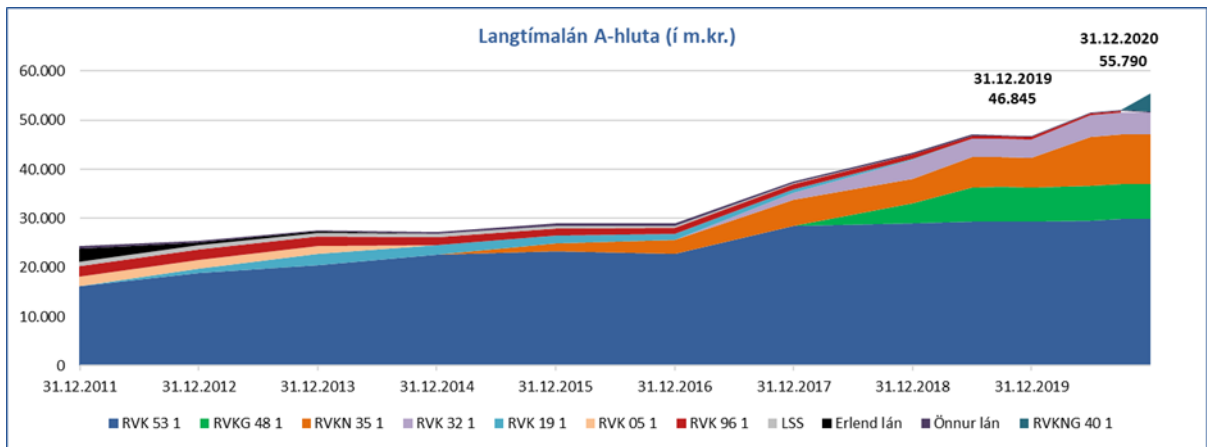

Ávöxtun á handbært fé var talsvert umfram áætlun á árinu 2020 og var 507 m.kr. samanborið við 328 m.kr. sem áætlunin hljóðaði upp á. Skuldabréfasafn Reykjavíkurborgar skilaði 7,44% ávöxtun á árinu en safnið er í umsjón Íslenskra verðbréfa hf. Staða skuldabréfasafnsins í árslok 2020 var 7.157 m. kr.

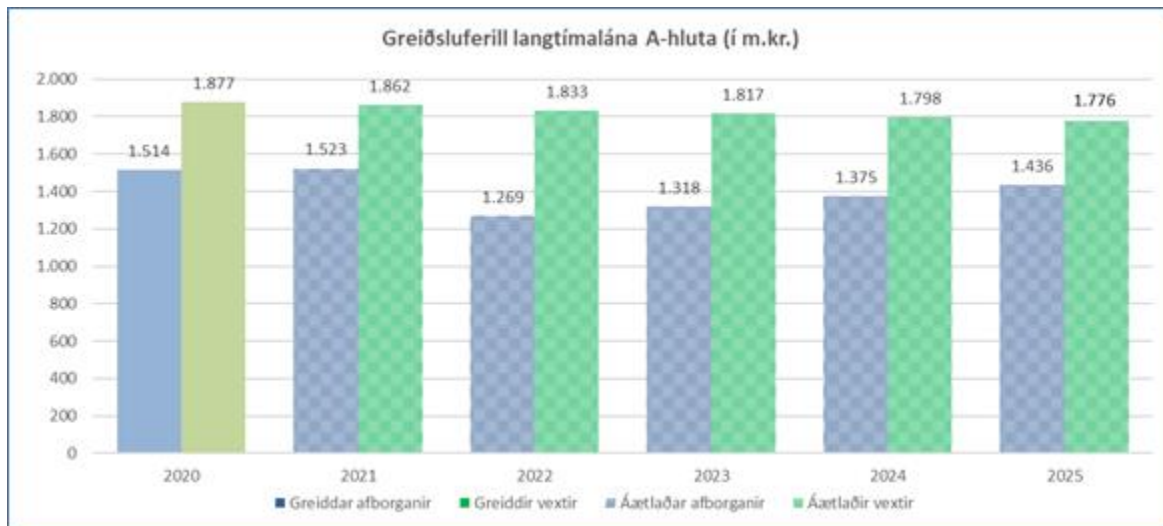

Virk fjárstýring leiddi til betri ávöxtunar á handbært fé en áætlanir gerðu ráð fyrir. Reykjavíkurborg ávaxtar allt laust fé í takti við sjóðspörf A-hluta á hverjum tíma fyrir sig og velur ávöxtunarleið í takti við það og þau kjör sem bjóðast og er þannig reynt að hámarka ávöxtun handbærs fjár A-hluta. Samhliða lækkandi stýrivöxtum og lækkun ávöxtunarkröfu á skuldabréfum á eftirmarkaði lækkaði ávöxtun handbærs fjár jafnt og þétt seinni part ársins.

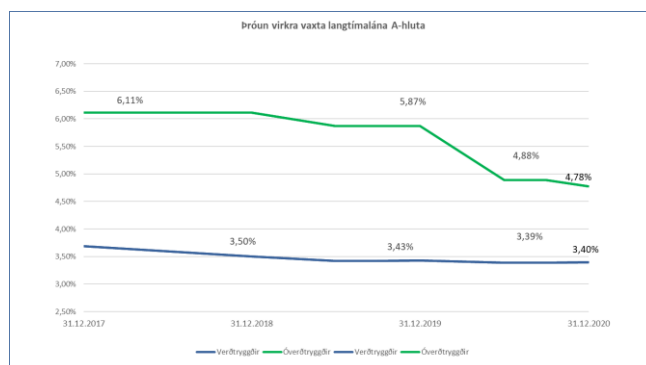
Skuldabréfaútgáfa Reykjavíkurborgar nam 9.421 m.kr. á árinu 2020 en af því voru 3.820 m.kr. gefin út í nýjum óverðtryggðum grænum skuldabréfaflokki Reykjavíkurborgar RVKNG 40 1. Samhliða ársreikningi borgarinnar er gefin út áhrifaskýrsla um árangur grænna fjárfestinga (Green Bond Impact Report 2020). Í henni kemur fram umhverfislegur árangur þeirra verkefna sem fjármögnuð eru með grænum skuldabréfum.

Langtímalán A-hluta samanstanda að mestu að verðtryggða skuldabréfaflokkinum RVK 53 1 en hann er um 53% af langtímalánum A-hluta í lok árs 2020. Óverðtryggð skuldabréf voru tæp 25% af langtímalánum í lok árs 2020.

Greiðslur af langtímalánum A-hluta námu samtals 3.391 m.kr. á árinu 2020 en sjá má skiptingu milli afborganna og vaxta hér að ofan. Myndin sýnir jafnframt framtíðargreiðsluferil núverandi langtímalána á áætluðu verðlagi hvers árs út frá forsendum fjárhagsáætlunar 2020-2025.

Virkir vextir af langtímalánum eru vegnir vextir hversrar útgáfu af heildarútgáfu í sérhverjum skuldabréfaflokki. Virkir vextir óverðtryggða lána lækkuðu og standa nú í 4,78%. Virkir vextir verðtryggðra lána lækkuðu einnig lítillega og eru nú 3,40%. Lækkun virkra óverðtryggðra vaxta nam 1,09% á árinu, úr 5,87% í 4,78%. Lækkun virkra verðtryggðra vaxta nam 0,03% á árinu 2020, úr 3,43% í 3,40%.

Lán til B-hluta fyrirtækja voru tvö eigendalán sem Reykjavíkurborg veitti Orkuveitu Reykjavíkur, það fyrra árið 2011 og seinna árið 2013. Orkuveita Reykjavíkur greiddi upp eldra lánið á árinu 2020, rúma 6 ma.kr. Eftirstöðvar lánsins frá 2013 voru samtals 3.321 m.kr. í lok árs 2020. Áætlanir Orkuveitu Reykjavíkur gera ráð fyrir að greiða það upp á 1. ársfjórðungi 2021.

2.4.1. Skulda- og áhættustýring

Stærsta áhætta sem snýr að fjármagnslið A-hluta er **verðbólguáhætta**. Skuldir borgarinnar eru að mestu leyti verðtryggðar og hækka samhliða aukinni verðbólgu. Reykjavíkurborg á einnig verðtryggðar eignir, stærst er eigendalán til Orkuveitunnar frá árinu 2013. Verðtryggðar skuldir eru hærri en verðtryggðar eignir og því ber Reykjavíkurborg kostnað vegna aukinnar verðbólgu. Kostnaðurinn hefur verið metinn á bilinu 480 m.kr. á tímabili fjárhagsáætlunar fyrir hvert prósentustig sem verðbólga fer umfram áætlaða verðbólgu í fjárhagsáætlun.

Lausafjárahætta er önnur áhætta sem Reykjavíkurborg fylgist vel með. Reglur Reykjavíkurborgar um fjárstýringu kveða á um að tryggt skuli vera að Reykjavíkurborg eigi ávallt aðgengi að nægu lausu fé til að standa við skuldbindingar borgarsjóðs og tekur skuldastýring og ávöxtun handbærs fjár mið af því. Reykjavíkurborg er ekki með neinar virkar lánalínur en hafði aðgang að yfirdráttarláni að fjárhæð 5 milljarðar í lok árs 2020. Yfirdráttarheimildir voru nýttar á árinu 2020 til að tryggja virka lausafjárstýringu.

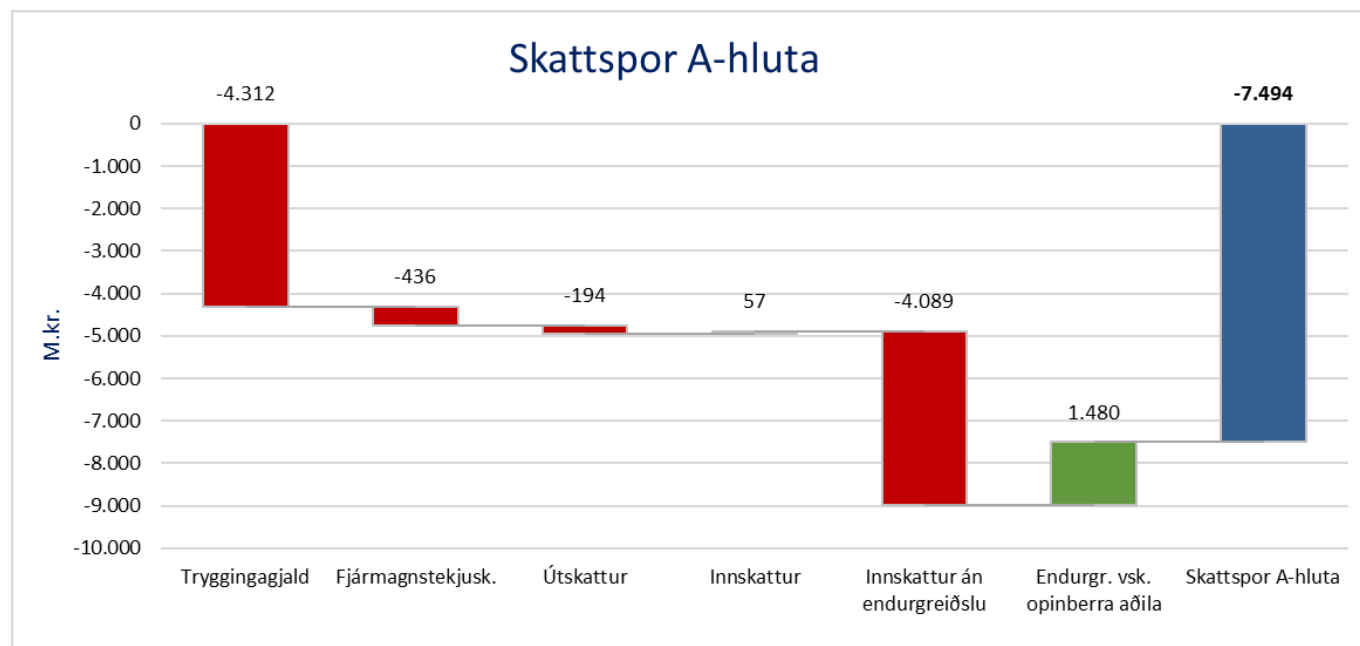
2.4.2. Aðgerðir fjármála- og áhættustýringarsviðs til að bæta fjárstýringu A-hluta

Fjármála- og áhættustýringarsvið hefur á síðustu árum unnið kerfisbundið að því að taka upp virka stýringu lána og lausafjár með tillögum um breytingar á fjárstýringarreglum, verklagi og heimildum fjármálastjóra innan þeirra marka sem sveitarstjórnarlög veita. Hér að neðan er listi yfir helstu aðgerðir í þessum efnum:

1. Fjármála- og áhættustýringarsvið fékk heimild borgarráðs í mars 2015 til að stofna skuldabréfaflokkinn RVKN 35 1 sem er óverðtryggður skuldabréfaflokkur með lokagjalddaga í mars 2035. Tilgangurinn með þessari aðgerð var að draga úr verðbólguáhættu og vægi verðtryggðra skulda hjá A-hluta, en einnig til að auka sveigjanleika í fjármögnun og stytta í meðallíftíma skulda þar sem mikill meirihluti skulda var með lokagjalddaga í desember 2053. Skuldabréf að nafnvirði 5.150 m.kr. voru gefin út í þessum skuldabréfaflokki á árinu 2020.
2. Fjármála- og áhættustýringarsvið fékk heimild borgarráðs í febrúar 2017 til að kaupa hlutdeildarskírteini í lausafjár sjóðum þar sem fjárfestingarstefna þeirra er í takti við fjárfestingarheimildir sem settar eru í reglum um fjárstýringu. Tilgangurinn var að auka sveigjanleika í daglegri lausafjárstýringu með auknum valmöguleikum og minni bindingu en í tilfelli bundinna innlána og peningamarkaðsinnlána án þess að gefa afslátt á ávöxtunarkröfu. Velta í lausafjár sjóðum nam 37.378 m.kr. á árinu 2020.
3. Fjármála- og áhættustýringarsvið fékk heimild borgarráðs í nóvember 2017 til að stofna skuldabréfaflokkinn RVK 32 1 sem er verðtryggður skuldabréfaflokkur með lokagjalddaga í október 2032. Tilgangurinn með stofnun RVK 32 1 var að auka valmöguleika í lántöku og stytta meðallíftíma lána sem og að auka valmöguleika fjárfesta og mæta eftirspurn á markaði eftir meðallöngum skuldabréfum. Skuldabréf að nafnvirði 860 m.kr. voru gefin út í þessum skuldabréfaflokki á árinu 2020.
4. Í september 2018 hóf fjármála- og áhættustýringarsvið undirbúningsvinnu við útgáfu grænna skuldabréfa, RVKG 48 1. Sú vinna fól í sér að fjármála- og áhættustýringarsvið í samstarfi við umhverfis- og skipulagssvið og Circular Solutions ehf. útbjó grænan skuldabréfaramma (Green Bond Framework) sem tilgreinir hvernig umhverfisvæn verkefni eru valin og fjármögnuð með útgáfu grænna skuldabréfa. Ekki voru gefin út skuldabréf í þessum flokki á árinu 2020.
5. Í desember 2020 gaf Reykjavíkurborg út nýjan óverðtryggðan grænan skuldabréfaflokk RVKNG 40 1 með lokagjalddaga í ágúst 2040. Tilgangur útgáfunnar er að auka valmöguleika í grænni fjármögnun og auka vægi óverðtryggðra skulda. Skuldabréf að nafnvirði 3.820 m.kr. voru gefin út í þessum flokki á árinu 2020.

2.5. Skattspor A-hluta

Skattsporið samanstendur af sköttum til ríkisins sem voru gjaldfærðir í rekstri A-hlutans og þeim sköttum og gjöldum sem innheimtir voru og staðin voru skil á vegna starfseminnar. Samtals námu skattar til ríkisins umfram endurgreiðslur 7.494 m.kr. og lækkuðu um 726 m.kr. samanborið við árið 2019.

Stærsti liðurinn var tryggingargjald af launum sem nam 4.312 m.kr. og hækkaði um 243 m.kr. milli ára.

Annar stærsti liður var innskattur sem ekki fæst endurgreiddur sem nam 4.089 m.kr. en hann var tilkominn vegna kaupa á vörum og þjónustu sem nýtt voru í óskattskyldum rekstri borgarinnar. Hann lækkaði um 961 m.kr. samanborið við síðasta ár.

Endurgreiddur virðisaukaskattur til opinberra aðila nam 1.480 m.kr. og hækkaði um 101 m.kr. milli ára. Þar var um að ræða endurgreiddan virðisaukaskatt sem sveitarfélög ofl. opinberir aðilar fá vegna kaupa af tilteknum aðföngum s.s. af sorphreinsun, ræstingu, sjómokstri, sérfræðiþjónustu og fleiri liðum í samræmi við reglugerð nr. 248/1990.

Viðauki 1: Skilgreiningar á hugtökum og kennitölur

Ársreikningi er ætlað að veita upplýsingar um afkomu stofnana og fyrirtækja Reykjavíkurborgar og um fjárhagslega stöðu þeirra.

Með framsetningu á kennitölum má á samanþjappaðan og einfaldan hátt veita upplýsingar úr ársreikningi um arðsemi og fjárhagsstöðu. Kennitölur byggja á þeim reikningsskilaaðferðum sem notaðar eru af viðkomandi aðila. Þetta býður upp á marga túlkunarmöguleika. Varhugavert er að draga of miklar ályktanir af einni kennitölu fyrir eitt tiltekið ár. Þær verður yfirleitt að skoða í samhengi við aðrar mikilvægar kennitölur og þróun þeirra yfir tímabil, a.m.k. þrjú ár. Kennitölur ætti líka að bera saman við kennitölur annarra aðila í skyldri starfsemi til að sjá þær í eðlilegu samhengi. Þá er ástæða til að vara við því að sumar kennitölur geta verið viðkvæmar fyrir breytingum á lágum fjárhæðum.

Í þessar skýrslu Fjármálaskrifstofu er stuðst við eftirfarandi kennitölur:

Arðsemi eigin fjár (Return on equity ratio): Hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs

Mælt sem hlutfall rekstrarniðurstöðu eftir fjármagnsliði á móti eigin fé í upphafi árs. Sýnir getu fyrirtækis til að ávaxta fjármuni sem eru bundnir í því. Það er spurning hvort þetta hlutfall er nothæft sem kennitala fyrir sveitarfélag. Það ber a.m.k. að túlka það varlega í því samhengi, sérstaklega vegna þess að eignir í A-hluta sveitarsjóðs eru metnar samkvæmt kostnaðarverðsreglu. Hér má hafa í huga að fjármagnsvextir á skuldabréfum í milliviðskiptum Aðalsjóðs og Eignasjóðs eru 4%. Arðsemiskrafa eigin fjár í einkageira er samsett úr áhættulausum vöxtum ásamt áhættuálagi markaðar. Arðsemi eiginfjár gefur vísbendingu um hvort jafnvægisregla skv. sveitarstjórnarlögum sé uppfyllt.

Arðsemi fjármagns (Return on Capital Employed (ROCE))

Mælt sem hlutfall EBIT af heildareignum. Sýnir arðsemi þess fjármagns sem bundið er í rekstrinum.

EBIT

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði og skatta.

EBITDA

Rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, skatta, afskriftir og endurmat.

Framlegð (EBITDA) og veltufjárlutföll

Eftirlitsnefnd sveitarfélaga leggur einnig áherslu á kennitölurnar framlegð og veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum í samhengi við skuldareglu sveitarstjórnarlaga. Ef miðað er við 150% skuldir og skuldbindingar í hlutfalli af tekjum þá þarf veltufé frá rekstri að vera a.m.k. 7,5% af heildartekjum til að standa undir samningsbundnum afborgunum langtímalána með 20 ára greiðslutíma. Þá er í viðmiðum Eftirlitsnefndarinnar gert ráð fyrir að fjárfestingar nemi 5% af heildarskuldum og þær séu fjármagnaðar með lántöku, þannig að skuldir og skuldbindingar verði áfram 150% af tekjum.

Eiginfjárlutfall (Equity ratio)

Mælt sem hlutfall eigins fjár á móti heildarfjármagni. Hlutfallið sýnir fjárhagslegan styrk eða tappól fyrirtækis. Það er ekki til faglega einhlítur mælikvarði á æskilegt eða nauðsynlegt eiginfjárlutfall, hvorki hjá sveitarfélögum eða fyrirtækjum. Almennt hefur 50% eiginfjárlutfall sveitarfélags talist ásættanlegt. Síðan má velta fyrir sér merkingu eiginfjárlutfalls hjá sveitarfélagi gagnvart lánadrottnum, þar sem sveitarfélag getur almennt ekki selt eignir eins og skóla til að standa skil á skuldum. Öðru máli gegnir um fyrirtæki, enda fjármagna þau gjarnan stóran hluta af varanlegum rekstrarfjármunum með lánsfé. Eiginfjárlutfall þeirra skiptir máli gagnvart lánveitendum en mikill munur er á hvað telst ásættanlegt í þeim efnum og fer það m.a. eftir atvinnugreinum og því hvort um fjármagnsfreka starfsemi er að ræða. Þannig geta fjármagnsfrek iðnfyrirtæki og fjármálastofnanir verið með eiginfjárlutfall undir 20%. Líta má á OR sem fjármagnsfrekt orkuframleiðslufyrirtæki á uppbyggingarskeiði með mikla lánsfjárbörf sem hefur áhrif á hvernig túlka ber eiginfjárlutfall samstæðunnar.

FFO mælikvarðinn (Funds from operation)

FFO er mælikvarði á veltufé frá rekstri sem skilgreindur hefur verið af Moody's og notaður er við mat á fjárhagsstöðu Orkuveitu Reykjavíkur. Hann er reiknaður sem veltufé frá rekstri án vaxta og skatta, að viðbættum vaxtatekjum og tekjum af arðgreiðslum, en að frádregnum gjaldfærðum vöxtum, eignfærðum vöxtum, greiðslum vegna annarra fjármagnsliða og tekjuskatti.

FFO vaxtaþekja

FFO vaxtaþekja mælir getu Orkuveitu Reykjavíkur til að standa við vaxtagreiðslur félagsins með handbæru fé þess. Hann er reiknaður með handbæru fé frá rekstri í sjóðstreymi að viðbættum vaxtagjöldum, deilt með vaxtagjöldum úr rekstrarreikningi.

FFO/nettó skuldir

FFO/nettó skuldir er mælikvarði sem einnig hefur verið skilgreindur af Moody's. En þar er hlutfall FFO vaxtaþekju fundið með heildar nettó skuldum. Nettó skuldir eru skilgreindar neðar.

Handbært fé í lok tímabils

Handbært fé í lok tímabils lýsir þeirri peningamyndun sem reksturinn skilar af sér á tímabilinu þegar búið er að taka tillit til breytinga á rekstrartengdum eignum og skuldum, fjárfestingahreyfinga og fjármögnunarhreyfinga.

Hreinar skuldir og skuldbindingar

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að frádregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

Hreinar vaxtaberandi skuldir

Vaxtaberandi skuldir að frádregnum vaxtaberandi eignum. Það eru langtímalán og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum öðrum langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfum, bundnum bankainnstæðum og handbæru fé.

Jafnvægisviðmið

Skv 64 gr sveitarstjórnarlaga skulu samanlögð heildarútgjöld samstæðu á hverju þriggja ára tímabili ekki vera hærra en nemur samanlögðum reglulegum tekjum og skal ráðherra setja reglugerð um framkvæmdina. Í reglugerð nr. 502/2012 um fjárhagsleg viðmið og eftirlit með fjármálum sveitarfélaga segir að orku- og veitufyrirtæki séu ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðun. Þetta ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

RFC/nettó skuldir

RFC er FFO að frádregnum arðgreiðslum. Mælikvarði er reiknaður eins og FFO/nettó skuldum nema leiðrétt fyrir greiddum arði félagsins.

Skuldsetningarhlutfall (Gearing ratio)

Mælt sem hlutfall langtímaskulda á móti eigin fé. Sýnir fjárhagslega áhættu skuldsettra fyrirtækja. A-hluti sveitarsjóðs tekur ekki lán til að fjármagna rekstur eða áhættufjárfestingar heldur til að fjármagna nauðsynlega uppbyggingu í varanlegum rekstrarfjármunum, s.s. skólum. Sú fjárfesting er ekki gerð í hagnaðarskyni. Þess vegna er mikilvægt að A-hluti hafi gott greiðsluhæfi og sterka eiginfjárstöðu vegna langtímalána. Langtímalán eru lyklatríði fyrir uppbyggingu varanlegra rekstrarfjármuna í fyrirtækjum og markmiðið er að þau hámarki arðsemi eigin fjár. Á uppbyggingarskeiði varanlegra rekstrarfjármuna í fjármagnsfrækum rekstri getur þessi kennitala orðið mjög há. Fyrirtæki með hátt skuldsetningarhlutfall eru viðkvæm fyrir hagsveiflum enda þurfa þau að greiða af skuldum sínum þótt tekjur lækki eða vextir hækki. Lágt hlutfall eigin fjár í fyrirtæki og hátt hlutfall lánsfjár sýnir alltaf ákveðinn fjárhagslegan veikleika.

Skuldaviðmið

Skuldaviðmið er reiknað sem hlutfall skulda og skuldbindinga að frádregnum veltufjármunum, fyrirfram greiðslu til Brúar vegna framtíðarskuldbindinga og núvirtum framtíðar lífeyrisskuldbindingum eftir 15 ár á móti tekjum, í samræmi við reglugerð nr. 502/2012, með síðari breytingum. Orku- og veitufyrirtæki eru ekki tekin með við mat á fjárhagsstöðu ef sveitarstjórn óskar þess og það hefur umtalsverð áhrif á niðurstöðu. Þetta síðasttalda ákvæði gildir til 1. janúar 2022.

Skuldaþekja (Debt service coverage ratio)

Skuldaþekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði, á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins afborgunum og vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarpörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrækum greinum þarf hærra hlutfall en ella. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR og Félagsbústöðum

undanskildum er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Skuldabekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti afborgunum og nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla greiðsluhæfi fyrirtækis. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir afborgunum og vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert hærra en fyrrnefnd skuldabekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Uppgreiðslutími langtímaskulda (Downpayment of debt)

Uppgreiðslutími langtímaskulda er reiknaður sem hlutfall af langtímaskuldum og næsta árs afborgun langtímaskulda á móti veltufé frá rekstri. Kennitalan sýnir hvað fyrirtækið er lengi að greiða upp skuldir sínar m.v. að öllum fjárfestingum væri hætt og rekstur væri óbreyttur og ætti að standa undir skuldaskilum.

Vaxtabekja (Interest expence coverage ratio)

Vaxtabekja mæld sem hlutfall rekstrarhagnaðar (EBIT), m.ö.o. rekstrarniðurstaða fyrir fjármagnsliði á móti nettó vaxtagreiðslum, er oft notuð til að mæla getu fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að vera vel yfir 1 til að mæta ekki aðeins vaxtagreiðslum heldur einnig fjárfestingarþörf sem afskriftum er ætlað að gefa vísbendingu um. Í fjármagnsfrækum greinum er jafnvel talið að hlutfallið þurfi að vera um 2. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Vaxtabekja mæld sem hlutfall rekstrarniðurstöðu fyrir fjármagnsliði, skatta, afborganir og afskriftir (EBITDA) á móti nettó vaxtagreiðslum er einnig oft notuð til að mæla hæfi fyrirtækis til greiðslu vaxta. Ef hlutfallið er innan við 1 dugir rekstrarniðurstaðan ekki fyrir vaxtagreiðslum. Almenn er litið svo á að þetta hlutfall þurfi að talsvert hærra en fyrrnefnd vaxtabekja enda ekki tekið tillit til fjárfestingarþarfar. Varasamt er að nota þennan mælikvarða nema til skoðunar á skammtíma samhengi. Taka ber fram að hjá B-hluta fyrirtækjum að OR undanskildu er ekki hægt að aðgreina vaxtagreiðslur frá gengis- og verðbótaliðum en það getur takmarkað skýringargetu kennitölunnar.

Veltufé frá rekstri í hlutfalli af rekstrartekjum (Working capital provided by operating activities/Total revenue)

Mælt sem hlutfall veltufjár frá rekstri af rekstrartekjum. Kennitalan gefur vísbendingu um hversu hátt hlutfall af rekstrartekjum er til ráðstöfunar fyrir afborganir skulda og skuldbindinga og til fjárfestinga. Því hærra sem þetta hlutfall er því meiri er geta fyrirtækis til að vaxtar og viðhalds eigna.

Veltufjárhluftall (Current ratio)

Mælt sem hlutfall veltufjármuna á móti skammtímaskuldum. Sýnir hæfi fyrirtækis til að inna af hendi nauðsynlegar greiðslur á næstu tólf mánuðum. Hlutfall innan við einn gefur vísbendingu um að rekstrareiningin hafi ekki getu til að standa við skammtímaskuldbindingar sínar á næstu mánuðum. Þegar horft er til A-hluta sveitarsjóðs sem er að stórum hluta fjármagnaður með lögbundnum skatttekjum, ætti að gera kröfu um hærra hlutfall en hjá fyrirtækjum, þ.e. að minnsta kosti 1,20 en sömu kröfu þarf ekki að gera til samstæðunnar.

Veltufjármunir (Current assets)

Veltufjármunir er sérstök flokkun eigna í ársreikningi. Um er að ræða eignir sem hægt er að breyta í reiðufé eða ráðstafa innan eins árs. Veltufjármunir eru sjóðir, bankainnistæður, birgðir og aðrar skammtímakröfur.

	A-hluti	Aflvaki	Faxafloðhafnir	Félagsbústaðir	Malbikunar- stöðin Höfði	Íþrótt- og sýningahöllin	Orkuveita Reykjavíkur	Slökkvilið höfuðbvs.	Sorpa	Strætó	Þjófariðkvangur	Samtæða A- og B- hluti
<i>(m.kr.)</i>												
Eignarhlutur Rvk	-	95,70%	75,56%	100,00%	100,00%	50,00%	93,539%	60,82%	59,00%	60,30%	50,00%	-
Rekstrartekjur	128.668	0	3.485	4.661			48.627	3.233	3.808	8.089	30	190.919
Rekstrargjöld	134.608	1	3.266	2.512			32.229	3.431	3.810	8.479	46	178.384
Afskriftir	5.877	0	748	19			13.056	124	309	255	0	20.608
Fjármagnslíðir	97	0	-13	-2.606			-10.852	-12	-142	-64	0	-16.842
EBIT	-5.940	-1	219	2.149			16.398	-198	-2	-390	-17	12.535
EBITDA	-63	-1	968	2.168			29.454	-74	306	-135	-17	33.143
Hagnaður (- tap)	-5.843	0	391	1.443			5.628	-454	-144	-454	-17	-2.778
Fastafrámunir	186.334	2	14.439	99.390	760	2.704	356.110	2.352	7.890	2.433	0	661.504
Veltufrámunir	29.247	9	1.002	1.071	934	441	38.054	371	672	783	1	68.926
Heildareignir	215.580	11	15.441	100.461	1.694	3.144	394.164	2.723	8.562	3.217	1	730.431
Skammtaskuldir	22.813	0	565	2.061	148	81	30.413	487	1.569	936	6	55.382
Langtímaskuldir	64.009	0	0	46.621	0	2.093	160.271	204	2.398	998	0	275.713
Skuldbindingar	36.934	0	0	51	58	226	15.355	0	0	0	0	54.747
Heildarskuldir	123.757	0	565	51.642	206	2.399	206.038	691	4.397	1.934	6	385.842
Eigið fé 1/1	96.308	11	14.917	47.230	1.513	773	182.299	2.242	3.810	1.737	1	317.187
Eigið fé 31/12	91.823	11	14.876	48.820	1.488	745	188.126	2.032	4.165	1.283	-5	344.588
Skuldir og eigið fé	215.580	11	15.441	100.461	1.694	3.144	394.164	2.723	8.562	3.217	1	730.431
Handbætt fé frá rekstri	8.111	0	1.061	889	82	66	23.152	27	730	184	-22	22.910
Fjárfestingahreyfingar	-9.761	0	-786	-4.984	-115	-25	-20.826	-62	-1.375	-158	0	-43.689
Ný langtímalán, leigsam. og stofnframlög	10.363	0	0	6.547	0	0	29.965	0	0	0	0	44.595
Greiddar afborganir	-2.791	0	-683	-953	0	-42	-22.318	-12	-268	-27	0	-20.267
Nýtt framlag eigenda	-2.908	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.941
Greiddur arður	0	0	-432	0	-9	0	3.000	0	0	0	0	-299
Staða á handbæru fé 31/12	8.111	0	565	727	432	408	15.820	233	87	377	1	26.761
Veltufé frá rekstri	5.092	0	897	1.083	106	43	22.357	-78	222	-163	-17	26.965
Eignifjárhlutfall	42,6%		96,3%	48,6%	87,9%	23,7%	47,7%	74,6%	48,6%	39,9%	-460,2%	47,2%
Arðsemi eigin fjár	-6,1%		2,6%	3,1%	-1,1%	-21,9%	3,0%	-9,4%	-3,8%	-26,1%	-3363,1%	-0,9%
Veltufjárhlutfall	1,28		1,77	0,52	6,33	5,47	1,25	0,76	0,43	0,84	0,18	1,24
Langtímaskuldir/eigið fé	69,7%		0,0%	101,5%	0,0%	280,8%	4,0	10,0%	57,6%	77,8%	0,0%	80,0%
Vaxtabekja, EBIT/netto vextir				1,99								
Skuldabekja, EBIT/(gr. afb.+netto vextir)				1,06								
Uppgreiðslutími	13,19		0,00	44,02		49,66	8,03	-2,78	11,85	-6,34	0,00	10,99
Veltufé frá rekstri/rekstrartekjum	4,0%		25,7%	23,2%		46,0%	46,0%	-2,4%	5,8%	-2,0%	-56,9%	14,1%
Framlegð/rekstrartekjur	0,0%		27,8%	46,5%		60,6%	60,6%	-2,3%	8,0%	-1,7%	-56,8%	17,4%

Skýringar

Eignifjárhlutfall Eigið fé á móti heildarfjármagni. Sýnir fjárhagslegan styrk fyrirtækis (tapþol).

Arðsemi eigin fjár Hagnaður á móti eigið fé. Segir til um ávöxtun eigin fjár í fyrirtæki

Veltufjárhlutfall Veltufjármunir á móti skammtímaskuldum. Sýnir hæfi fyrirtækis að inni af hendi skuldagreiðslur á næstu mánuðum.

Langtímaskuldir / eigið fé Langtímaskuldir á móti eigin fé. Sýnir fjárhagslega áhættu af skuldsetningu fyrirtækis.

Vaxtabekja, EBIT/netto fjárm. Rekstrarmiðurstæða fyrir fjármagnslíði á móti vaxtagreiðslum

Skuldabekja, EBIT/(gr. afb.+netto fjárm.) Rekstrarmiðurstæða fyrir fjármagnslíði á móti afborgunum og vaxtagreiðslum

Uppgreiðslutími skulda (ár) Langtímaskuldir á móti veltufé frá rekstri.

Viðauki 2: Lánveitendur A-hluta og samstæðu

Lánveitendur	(í m.kr.)	A-hluti	Samstæðan
ABSEK			1.781
Akranesbær - víkjandi lán			196
Borgarbyggð - víkjandi lán			33
CEB			11.555
Depfa ACS Bank			10.950
EIB			32.678
Ergo kaupleiga			38
EURO HYPO			2.914
Faxaflóahafnir	12		0
Fagfjárfestasjóðurinn ÍSH			2.136
Húsnæðis- og mannvirkjastofnun			22.337
Íslandsbanki			7.553
Jöfnunarsjóður Sveitarfélaga	148		932
Landsbankinn			13.142
Lánasjóður sveitafélaga			13.166
Lífeyrissjóður starfsmanna sveitafélaga			3.653
NIB			10.910
Skuldabréfaútgáfa OR			73.886
Skuldabréfaútgáfa Félagsbústaða			14.370
Skuldabréfaútgáfa RVK 53 01	29.971		29.971
Skuldabréfaútgáfa RVK 96 1	285		285
Skuldabréfaútgáfa RVKN 32 1	4.414		4.414
Skuldabréfaútgáfa RVKN 35 1	10.105		10.105
Skuldabréfaútgáfa RVKN 48 1 (Græn skbr.)	7.052		7.052
Skuldabréfaútgáfa RVKN 40 1 (Græn skbr.)	3.821		3.821
Stofnframlög			1.960
Söfnunarsjóður lífeyrisréttinda	4		4
Lántaka samstæðu:		55.812	279.843
Leiguskuldir		11.354	13.050
Lántaka og leiguskuldir samstæðu		67.166	292.893

Viðauki 3: Fjármögnun verkefna sem unnin eru fyrir ríkið

Málefni fatlaðs fólks Heildarkostnaður vegna málefna fatlaðs fólks að meðtalinni lengdri viðveru fatlaðra barna nam 14.880 m.kr. og tekjur sem komu á móti voru 8.938 m.kr. Rekstrarniðurstaða var neikvæð um 5.942 m.kr. eða á pari við áætlun.

Málefni fatlaðs fólks árið 2020			
Tekjur:	í m.kr.	Rauntölur	Áætlun
Framlag frá Jöfnunarsjóði		6.214	6.197
Framlag frá Jöfnunarsjóði v. NPA þjónustu		211	165
Framlag frá Jöfnunarsjóði v. lengdrar viðveru		75	0
Útsvarstekjur 0,25% RVK		1.526	1.571
Þjónustutekjur		479	65
Dagþjónusta við önnur sveitarfélög		432	108
Tekjur alls		8.938	8.107
Gjöld:			
Laun og launatengd gjöld		9.333	8.289
Húsaleiga		419	543
Annar rekstrarkostnaður		830	1.271
NPA þjónusta		607	618
Þjónustugjöld (samningar)		2.993	2.584
Stjórnunarkostnaður		54	64
Lengd viðvera ÍTR		145	197
Lengd viðvera SFS		498	477
Gjöld alls		14.880	14.044
Niðurstaða		-5.942	-5.936

Hjúkrunarheimili Hallarekstur hjúkrunarheimila hefur verið mikill síðustu ár. Þegar Reykjavíkurborg tók að sér að annast rekstur hjúkrunarheimila fyrir hönd ríkissjóðs var gert ráð fyrir að rekstur hjúkrunarheimilanna yrði að fullu fjármagnaður með framlögum úr ríkissjóði. Árið 2020 voru hjúkrunarheimilin rekin með 448 m.kr. halla. Meðfylgjandi mynd sýnir uppsafnaðan halla hjúkrunarheimilanna á árunum 2008-2020.

Hjúkrunarheimili Reykjavíkurborgar			
Hallarekstur 2008-2020 (í m.kr. á verðlagi hvers árs)			
Ár	Droplaugarstaðir	Seljahlíð	Samtals
2008	157	57	214
2009	200	74	274
2010	166	68	234
2011	84	70	154
2012	135	80	215
2013	137	103	240
2014	156	113	270
2015	138	131	269
2016	158	98	256
2017	185	86	270
2018	170	86	256
2019	187	120	306
2020	315	133	448
Samtals	2.187	1.219	3.407

Tónlistarskólar Útgjöld voru um 1.310 m.kr. eða 3 m.kr. umfram fjárheimildir. Framlög til tónlistarskóla vegna grunnnáms og miðnáms í hljóðfæraleik sem Reykjavíkurborg ber kostnaðinn af námu 1.042 m.kr. og framlög til tónlistarskóla frá Jöfnunarsjóði námu 268 m.kr.

Viðauki 4: Jöfnunarsjóður, sundurliðun á greiðslum

Eftirfarandi tafla sýnir sundurliðun á greiðslum Reykjavíkurborgar til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga og greiðslur Jöfnunarsjóðs til Reykjavíkurborgar á móti. Þar sem fram kemur að Reykjavíkurborg fær 48 m.kr. minna en áætlað var og greiðir 440 m.kr. minna en áætlað var inn í sjóðinn:

Greiðslur í Jöfnunarsjóð	Raun 2020	Áætlun 2020	Frávik	%
Hlud. Jöfnunarsj. í staðgreiðslu vegna grunnskóla	4.647	4.840	-193	-4,0%
Hlutdeild Jöfnunarsjóðs í staðgr. v málefna fatlaðra	5.975	6.223	-248	-4,0%
Samtals greiðslur í Jöfnunarsjóð	10.622	11.063	-440	-4,0%

Greiðslur frá Jöfnunarsjóði	Raun 2020	Áætlun 2020	Frávik	%
Framlag vegna málefna fatlaðs fólks	6.241	6.197	44	0,7%
Framlag vegna sérskóla	1.417	1.517	-100	-6,6%
Framlag vegna tónlistarskóla	277	265	12	4,5%
Annað	97	101	-4	-4,2%
Samtals greiðslur frá Jöfnunarsjóði	8.031	8.080	-48	-0,6%
Nettó greiðslur í Jöfnunarsjóð	-2.591	-2.983	392	-13,1%